

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ

• Έτος Ι' 🦋 ΜΑΪΟΣ 2011

• Αριθ. Τεύχους 107

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
01. Ἡ Ἀνάστασις τῶν σωμάτων καί οἱ μεταμοσχεύσεις (π.Β.Θ.Β.)	187
02. Ὁ Αἰώνιος Νικητής (Ἀρχ. Καλ. Λυράκης)	196
03. «Δεῦτε λάβετε Φῶς» Β' († Μητρ. Ἀντώνιος Πλαμαδεάλα)	198
04. Ἐάλω καί ἡ ψυχή μας μετά τήν Πόλιν (Ν.Βολουδάκι)	202
05. Θά σχετισθοῦμε ἤ θά τοὺς ἐκμεταλλευθοῦμε; (Μαρ. Διαμαντί)	203
06. Ἀναθεωρήσεις (Νίκος Τσιρώνης)	206
07. Προσχέδιο Νόμου γιά τήν δωρεά ὀργάνων (Γαλάτ. Ἀλεξάκι)	208
08. Ὁ π. Μάρκος, παρουσία Θεοῦ ὡς «Λῦρας Λεπτῆς» (π.Β.Θ.Β.)	210
09. Ἡ προσωπικότητά μας κινδυνεύει; (π. Πασχάλης Γρίβας)	213
10. Ἑλληνική γλῶσσα: Ἐξόριστοι καί Ξένοι; (Στυλ. Σπυροπούλου)	216
11. Ἡ αἰτία τῆς σημερινῆς οικονομικῆς κρίσης	221
12. Δευτερολογία - Χάσμα Ὁρθοδοξίας & Καπιταλισμοῦ (Δ. Ν.)	223
13. Ἡ βύβλος τοῦ Διαλόγου στήν "κουφή" ἐποχή μας (Ν.Β.)	226
14. «Ἐκκλησία & Πολιτική στήν Ἑλλάδα. (I. M. Croitoru)	229
15. Ὁ Σταυρός στίς σχολικές αἴθουσες καί ὁ Δίμαρχος Ἀθηναίων	230
16. Ἐπιστολές Ἀγνωστῶν	231

ἐνομοιακί ΒΥΒΛΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ

(Ι. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

Ἀσκληπιοῦ 38 (Ἀθήνα) Τ.Κ.106.80

Τηλ.:2103612449 - Fax:2103627037 - e-mail: vasvolou@otenet.gr

www.agnikolaos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Ἰ. Ναός Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων

ΕΚΔΟΤΗΣ - Διευθυντής Συντάξεως: π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Καλλιτεχνική Ἐπιμέλεια: Σαφώ Νίνου

Τυπογραφική Ἐπεξεργασία: Σπύρος Κροντήρης & Δέσποινα Καρζῆ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Οἰκογένεια Ἀποστόλου καί Εὐαγγελίας Φέτερη.

Εἰς μνήμην τῶν γονέων τους.

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

Ἐπιτρέπεται ἡ μέ ὁποιοδήποτε τρόπο ἀναδημοσίευση τῶν ἀρθρῶν τοῦ τεύχους αὐτοῦ μέ τήν ἀπαραίτητη προϋπόθεση νά ἀναγράφεται στήν ἀναδημοσίευση ἡ πηγή προελεύσεώς τους καθώς καί ὀλόκληρο τό ὄνομα τοῦ συντάκτου τους καί ὄχι μόνο τά ἀρχικά του, μέ τά ὁποῖα τυχόν δημοσιεύονται τά ἀρθρα στό περιοδικό μας.

Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ

Από την πρώτη στιγμή που έντάθηκαν οι συζητήσεις για τις μεταμοσχεύσεις, πρίν από μία εικοσαετία, ήμουν, από βαθειά μέσα μου, αρνητικός σ' αυτές.

Προτού καν προβληματισθώ, συνδυάζοντας λογικά, θεολογικά και ιατρικά επιχειρήματα, ή ιδέα των μεταμοσχεύσεων δεν μπορούσε να αναπαύση ούτε τό νοῦ ούτε τήν καρδιά μου. Αὐτός ἦταν ὁ λόγος πού δεν θέλησα μέχρι σήμερα νά ἐκθέσω τούς προβληματισμούς μου. Ἦθελα νά βεβαιωθῶ ὅτι ἡ τοποθέτησή μου δεν στηρίζεται σέ μία ψυχολογική μου παρόρμηση οὔτε ὅτι τροφοδοτεῖται ἀπό τήν ἀρνητική μου προδιάθεση.

Ἄρκεσθηκα μόνο νά προλογίσω τό 1995 τό ἀξιόλογο βιβλίο τοῦ γιατροῦ κ. Κυπριανοῦ Χριστοδουλίδη «**Μεταμοσχεύσεις: Λύση ἢ πρόβλημα;**», πού ἐκδώσαμε στίς Ἐκδόσεις «ΥΠΑΚΟΗ» (δυστυχῶς δεν ἔχει γίνει, ὅσο θά ἔπρεπε, γνωστό), καί ἐκεῖ ἐτόνισα, μεταξύ τῶν ἄλλων, ὅτι τό θέμα εἶναι πρωτίστως θεολογικό, ἀφοῦ ἡ κατασκευή τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἐγίνε ἀπό τόν Θεό καί ὄχι ἀπό τούς ἰατρούς. Παρέθεσα δέ καί στό πτερύγιο τοῦ ἐξωφύλλου σχετικά λόγια ἀγίων γιά νά δείξω ὅτι τό θέμα δεν πρέπει νά ἀντιμετωπισθῇ μέ ἐπιπολαιότητα οὔτε μέ ρομαντισμούς ἀφοῦ εἶναι θέμα ὑπάρξεως καί ὄχι μόνο θέμα σαρκός. Ἐκτοτε ἐσιώπησα.

Ἐπανέρχομαι σήμερα καί λόγῳ τοῦ Πάσχα, ὅπου καί ὁ λόγος γιά τήν Ἀνάσταση τῶν σωμάτων μας, ἀλλά καί γιατί ἔχει ἐξαγγελθεῖ μία νομοθετική ρύθμιση πού θά ἐπιβάλῃ -ἂν ψηφισθῇ- τήν **ὑποχρεωτική κατάσχεση τῶν σωμάτων** (σωμάτων, ὄχι πτωμάτων, ἀφοῦ τά πτώματα εἶναι ἄχρηστα γιά μεταμόσχευση)(!) **γιά μεταμόσχευση**, παρεκτός ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων πού θά ἔχουν ἐγγράφως δηλώσει ὅτι δεν ἐπιθυμοῦν νά εἶναι δωρητές σώματος!

* * *

Παρακολουθῶ ὅλα αὐτά τά χρόνια τούς ὑπερμάχους τῶν

μεταμοσχεύσεων, τό τί λένε καί τό τί γράφουν, γιατί εἶμαι πολύ θετικός στήν τεχνολογία καί στήν πραγματική ἐπιστημονική πρόοδο, ἐπειδή πιστεύω ὅτι ἡ ἀληθινή ἐπιστήμη εἶναι ὁ πῶς αὐθεντικός σαλπικτής τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ.

Παρακολουθῶ, ἐπίσης, καί τά ὅσα ἀνακοινώνει ἡ Ἐπιτροπή Βιοηθικῆς τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλά καί βιβλία σχετικά μέ τό θέμα πού κατά καιρούς, ὅπως καί στίς μέρες μας, κυκλοφοροῦνται.

Δυστυχῶς, μέχρι σήμερα, δέν μπόρεσα νά βρῶ οὔτε ἓνα σοβαρό θεολογικό ἐπιχείρημα μέσα ἀπό τά λόγια ἢ τά γραπτά τῶν ὑπερμάχων τῶν μεταμοσχεύσεων. Αὐτό πού βλέπω νά κυριαρχεῖ εἶναι ἓνα συναισθηματικό ξεχείλισμα πού ἀρχίζει ἢ καταλήγει μέ τήν φράση: «Οἱ μεταμοσχεύσεις εἶναι ὑπέρτατη ἔκφραση ἀγάπης θυσίας καί προσφορᾶς»!

Ἀλήθεια, πῶς μπορεῖ κανείς νά ὑπερασπισθῆ αὐτή τήν φράση, ἐφ' ὅσον ἡ ἀγάπη, ἡ θυσία καί ἡ προσφορά γίνονται ἀπό ἓνα ἄνθρωπον νεκρόν; Εἶναι δυνατόν νά θεωρηθῆ πράξη ἀγάπης, θυσίας καί προσφορᾶς ἡ περιουσία πού κληροδοτεῖ ἓνας ἄνθρωπος σέ ἄλλους, ὄχι ὡς δωρεά ἐν ζωῇ, ἀλλά μέ τήν Διαθήκη του, ὅταν εἶναι ἤδη νεκρός; Θά μπορούσε, δηλαδή, νά πάρη τά χρήματα ἢ τήν περιουσία του μαζί του;

Ἡ πράξη του, βεβαίως, εἶναι πράξη συνέσεως, ἐφ' ὅσον ἀφήσῃ τήν περιουσία του ἐκεῖ, πού ὑπάρχει ἀνάγκη, ἐνῶ ἄν τήν κληροδοτήσῃ σέ πρόσωπα ἀκατάλληλα ἢ καί σέ ζῶα(!), τότε προσθέτει στόν ἑαυτό του ἐπί πλέον ἁμαρτίες.

Ἡ δωρεά τοῦ σώματος θά ἦταν ὄντως ἔκφραση ἀγάπης, θυσίας καί προσφορᾶς ἄν ὁ δωρητής προσηύχετο στόν Θεό νά τοῦ ἀφαιρέσῃ σύντομα τήν ζωή ὥστε νά δωρήσῃ τά μέλη του σέ ἄλλους ἀνθρώπους. Ἐχει, ὅμως, παρουσιασθεῖ ποτέ ἓνας τέτοιος δωρητής σώματος; Ὅχι βέβαια! Τό ἀντίθετο συνεχῶς παρουσιάζεται, χωρίς νά μᾶς ἀνατριχιάζει ἀπό τό φαινόμενο: Δέονται οἱ ἀσθενεῖς πού ζητοῦν μόσχευμα καί παρακαλοῦν θερμά τόν Θεό νά ἀνταποκριθῆ σύντομα στό αἴτημά τους! Δηλαδή ζητοῦν ἀπό τόν Θεό νά μὴν ἀργήσῃ νά ἐπιφέρῃ τόν θάνατο στούς συνανθρώπους τους, ὥστε αὐτοί σύντομα νά λάβουν τό μόσχευμα γιά νά ζήσουν! Ἄραγε ἡ

προσφορά τῶν δοτῶν ἀναγνωρίζεται ἀνάλογα μέ τό μέγεθος τῆς ἐνοχῆς αὐτῶν πού εὐχήθηκαν τόν θάνατό τους;

Τό μόνο πού θά μπορούσε νά θεωρηθῆ ὡς ἔκφραση ἀγάπης, προσφορᾶς καί θυσίας γιά τόν συνάνθρωπο εἶναι ἡ δωρεά ἐν ζωῇ τοῦ νεφροῦ ἢ τῶν ματιῶν, ἐφ' ὅσον ὁ δωρητής τῶν ὀργάνων αὐτῶν τά στερεῖται καί συνεχίζει τή ζωή του μέ ἑλλιπῆ ὄργανα. Ὑποφέρει γιά τόν συνάνθρωπο.

Καί αὐτή, ὅμως, ἡ ὄντως προσφορά καί θυσία δέν εἶναι ἀπλή ὑπόθεση, γιατί δέν γνωρίζει ὁ ἄνθρωπος «τί τέξεται ἡ ἐπιούσα». Δέν γνωρίζει ὁ ἐν ζωῇ δότης ἂν καί αὔριο θά ἔχη τήν ψυχική δύναμη νά βαστάσῃ αὐτήν τήν θυσία ἢ ἂν θά γογγύσῃ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ ἢ καί τό ἐάν αὐτοκτονήσῃ ἀκόμη ἐπειδή δέν ἀντέχει πλέον νά ζῆσῃ μέ τίς ἐπιπτώσεις ὅπου ἔχουν ἐπέλθει σ' αὐτόν λόγω τῆς προσφορᾶς τῶν ὀργάνων του. Γι' αὐτό ἡ θυσία αὐτή πρέπει νά γίνεται μόνο ἂν δοθῇ εὐλογία ἀπό ὑπεύθυνο Πνευματικό.

Τό πνεῦμα τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀλλά καί τό γράμμα Του μᾶς διδάσκει ὅτι πρέπει νά θυσιάζουμε, ὄχι μόνο τό σῶμα μας, ἀλλά καί τήν ψυχή μας ἀκόμη –ὅπως ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος– ὑπέρ τῶν ἀδελφῶν μας καί ὄχι νά θυσιάζουμε τοὺς ἀδελφούς μας γιά χάρη μας!

* * *

Ἀπό ἐδῶ καί πέρα πρέπει νά ἀρχίσῃ μία πολύ σοβαρή καί βαθειά συζήτηση τοῦ θέματος καί ὄχι μία συζήτηση ὅπως ὑποδεικνύεται στό βιβλίο τοῦ ἱατροῦ H.Tristram Engelhardt, JR. «**Τά Θεμέλια τῆς Βιοηθικῆς**», μέ τήν ἔνδειξη: «Μιά Χριστιανική Θεώρηση», τό ὁποῖο βιβλίο λανσάρεϊ ἕναν ἰδιότυπο Χριστιανισμό ἐναρμονιζόμενον μέ τίς σύγχρονες ἀήθεις ἐπεκτάσεις τῆς ἱατρικῆς καί, φυσικά, ἐκφράζει τοὺς ὑπερμάχους τῶν μεταμοσχεύσεων.

Ἡ σκέψη μας, ὡς μαθητῶν τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς ὀδηγεῖ νά διερωτηθοῦμε μέ ἀφορμή τό πρόβλημα «μεταμοσχεύσεις»:

1. Ἡ Ἀνάσταση τῶν Σωμάτων

Θά γίνῃ Ἀνάσταση τῶν σωμάτων μας ἢ μόνο τῆς ψυχῆς μας;

Ἡ Ἁγία Γραφή ὁμιλεῖ γιά Ἄνάσταση νεκρῶν καί ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατη. Νεκρά εἶναι τὰ σώματα ὅταν χωρίζονται ἀπό τὴν ψυχὴ. Ἄρα πρόκειται νά γίνη Ἄνάσταση τῶν σωμάτων.

Παρ' ὅτι, ὅμως, τὰ σώματα, μετὰ τὸν χωρισμό τους ἀπό τὴν ψυχὴ εἶναι νεκρά, δέν παύουν νά εἶναι Ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί γι' αὐτό, «ὅστις τὸν ναὸν τοῦτον φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός». Μὲ αὐτό, λοιπόν, προϋποτιθέμενο, ἔχουμε, ἄραγε, ἐξουσία νά διαθέτουμε τὰ μέλη τοῦ σώματός μας ὅπου ἐμεῖς θέλουμε, ἀγνοῶντας ὅτι αὐτὰ εἶναι μέρη τοῦ Ναοῦ τοῦ Θεοῦ καί ὄχι ὑπὸ τὴν ἐξουσία μας; Ἄν «ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλ' ἡ γυνή» καί ἀντιστρόφως, πῶς ἀβασάνιστα θεωροῦμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ἰδιοκτῆτες τῶν σωμάτων μας ὥστε νά τὰ διαθέτουμε ὡς περιουσιακὰ μας στοιχεῖα;

- Γνωρίζοντας ὅτι θά ὑπάρξῃ Ἄνάσταση σωμάτων, Ἄνάσταση ὄχι μόνο ζωῆς ἀλλὰ καί Ἄνάσταση Κρίσεως, πῶς συζητοῦμε γιά τὰ μέλη καί τὰ ὄργανα τοῦ σώματός μας σάν νά εἶναι ἀπλῶ ἀνταλλακτικὰ ἐνός κρεάτινου ρομπότ;

- Τὰ τραύματα στίς παλάμες, στὰ πόδια καί στὴν πλευρά τοῦ Χριστοῦ, ἀπό τὰ καρφιά καί τὴν λόγχη τῶν σταυρωτῶν Του, πού ἔμειναν καί μετὰ τὴν Ἄνάστασή Του, δέν ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ἀπολογία μας θά γίνη καί γιά τὰ μέλη τοῦ σώματός μας;

- Τό «κατ' εἰκόνα» πού ἐλάβαμε ἀπό τὸν Θεό ὡς ἄνθρωποι ὑπάρχει μόνο στὴν ψυχὴ μας ἢ καί στό σῶμα μας; Ἡ Ἐκκλησία μᾶς λέγει ὅτι ὑπάρχει καί στό σῶμα μας καί γι' αὐτό κατὰ τὴν νεκρώσιμη Ἀκολουθία φάλλουμε «...καί εἶδον ἐν τοῖς τάφοις κειμένην τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθεῖσαν ἡμῖν ὠραιότητα, ἄμορφον, ἄδοξον μὴ ἔχουσαν εἶδος...». Στὸν τάφο κεῖται τό σῶμα, ὄχι ἡ ψυχὴ.

- Ποιὰ ἀκριβῶς μέλη ἢ ὄργανα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος θεωροῦνται σπουδαῖα καί ποιὰ μικροτέρας ἀξίας; Ποιὰ ὄργανα θά Ἀναστηθοῦν κατὰ τὴν Ἄνάσταση τῶν σωμάτων καί ποιὰ ὄχι, ὥστε νά γνωρίζουμε ποιὰ ἐπιτρέπεται νά εἶναι κοινόχρηστα καί ποιὰ ὄχι; Διερωτηθήκαμε γιά ὅλα αὐτὰ;

Εἶναι, λοιπόν, ἄραγε, παρωνυχίς τό θέμα τῶν μεταμοσχεύσεων, ὥστε νά τό ἀποφασίσουν κάποιοι –ὅσο σπουδαῖοι κι ἂν εἶναι καί

ὅσα ἀξιώματα καί ἄν ἔχουν- χωρίς νά προηγηθῆ ἐκτεταμένη θεολογική συζήτηση καί χωρίς νά κληθῆ ἐπίσημως ἀπό τήν Ἐκκλησία κλῆρος καί λαός γιά νά καταθέσῃ τήν μαρτυρία του;

Ἐπειδή δέν ἔχει προκληθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία εὐρύτατος διάλογος ἀλλά θεωρεῖται τό θέμα λήξαν καί ἀποδεκτῆ ἢ πρακτικῆ τῶν μεταμοσχεύσεων, ἡ πολιτικῆ θρασύτητα ἔφθασε στό ἀποκορύφωμά της καί ζητεῖ μέ τή νομοθετικῆ ρύθμιση πού προαναφέρουμε, νά θεωροῦνται ὅλοι οἱ πολῖτες τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεωτικοί δότες, ἐκτός καί ἄν δηλώσουν ἐγγράφως ὅτι τό ἀρνοῦνται!*

2. Πόσες φορές πεθαίνει ὁ ἄνθρωπος;

Υπάρχουν πολλοί ἢ ἓνας ὀριστικός καί ἀμετάκλητος θάνατος τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως μᾶς ὀρίζει σαφῶς ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος: «ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δέ τοῦτο, κρίσις». Πῶς μπορούμε νά δικαιολογήσουμε δύο θανάτους, ἐγκεφαλικό καί καρδιακό, μέ τά λόγια αὐτά τοῦ ἀγ. Ἀποστόλου Παύλου ἀλλά καί μέ τήν σαφῆ διακήρυξη τῆς ἰατρικῆς ὅτι τό πρῶτο ὄργανο πού σχηματίζεται στόν ἄνθρωπο καί τό τελευταῖο πού παύει νά λειτουργῆ εἶναι ἡ καρδιά καί ὄχι ὁ ἐγκέφαλος;

Τά λεκτικά κόλπα πού χρησιμοποιοῦν οἱ ὑπέρμαχοι τῶν μεταμοσχεύσεων γιά νά ἀρνηθοῦν ὅτι εἶναι φόνος τό νά θεωρήσουμε τόν ἐγκεφαλικό θάνατο ὡς ὀριστικό θάνατο τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἀπλᾶ κόλπα χωρίς ἀντίκρουσμα, τούλάχιστον γιά μᾶς τοὺς χριστιανούς, πού γνωρίζουμε ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀλλά καί ὁ θάνατος εἶναι μυστήρια, τά ὁποῖα οὔτε ἐξιχνιάζονται οὔτε ἀνακαλύπτονται ἀπό τοὺς ἐπιστήμονες ἀλλά ἀποκαλύπτονται στοὺς ἁγίους.

Συνεπῶς, δέν γνωρίζουμε ἐμεῖς ποιοί καί πόσοι διάλογοι γίνονται μεταξύ τοῦ Θεοῦ καί τοῦ «ἐγκεφαλικά νεκροῦ» ἀνθρώπου καί γι' αὐτό εἶναι θράσος καί ἀσέβεια καί φόνος τό νά ἐπεμβοῦμε βιαίως καί νά διακόψουμε αὐτούς τοὺς διαλόγους,

* Γιά τήν ἀντισυνταγματικότητα τοῦ σχεδιαζομένου νόμου δημοσιεύουμε σέ αὐτό τό τεῦχος ἐμπεριστατωμένη νομική Γνωμάτευση.

ισχυριζόμενοι ότι ο άνθρωπος είναι οριστικά νεκρός.

Είναι αξιο μεγάλης προσοχής τό περιστατικό πού περιγράφουν οί Πράξεις τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων (κεφ.20, 10) περί τοῦ νεανία Εὐτύχου πού ἔπεσε ἀπό τό «τρίστεγον» (τρίτον ὄροφον) ἐνῶ εἶχε ἀποκοιμηθῆ βαθεία, ἀκούγοντας τό κήρυγμα τοῦ Ἀπόστολου Παύλου.

Ἡ διατύπωση τοῦ ἱεροῦ Κειμένου μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Εὐτύχος ἀπό τό πέσιμό του «ἦρθη νεκρός» (δηλ. τόν σήκωσαν νεκρό) καί ὄχι «ὠσεῖ νεκρός», ὅπως σημειώνεται σέ ἄλλα ἐδάφια τῆς Ἀγίας Γραφῆς (Πρβλ. Ματθ. 28,14 , Μαρκ. 9,26).

Τόν σήκωσαν νεκρόν καί, ὅμως, ὅταν ἔπεσε ἐπάνω του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί τόν πῆρε στήν ἀγκαλιά του, εἶδε μέ τήν Χάρη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος –καί ὄχι κάνοντας ἰατρική ἐξέταση– ὅτι ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου βρισκόταν ἀκόμη ἐντός αὐτοῦ! Αὐτό μαρτυρεῖ ὅτι καί μετά τόν οριστικό θάνατο τοῦ ἀνθρώπου ἡ ψυχή δέν ἀναχωρεῖ εὐθύς ἀμέσως ἀπό τό σῶμα, πόσο μᾶλλον εὐρίσκεται ἡ ψυχή ἐντός τοῦ ἀνθρώπου ὅταν ἀκόμη δέν ἔχει ἀποθάνει ἀλλά εἶναι ἀπλῶς –ὅπως λέγεται– “ἐγκεφαλικά νεκρός”!

3. Ποιά ἡ σχέση τῆς καρδιάς μέ τήν ψυχή;

Τί γνωρίζουμε γιά τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου; Ποιά ἡ σχέση τοῦ ὄργάνου μέ τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου; Πρόκειται γιά μιά ἀπλῆ ἀντλία πού κυκλοφορεῖ τό αἷμα σέ ὅλο τό σῶμα ἢ γιά τήν ἔδρα τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία ψυχή χρησιμοποιεῖ τήν καρδιά ὡς κατοικητήριο, χωρίς, βεβαίως, νά περιορίζεται σ’ αὐτήν ἀλλά καί ἐκτείνεται σέ ὅλο τό σῶμα; Αὐτά ἀκριβῶς μᾶς τά διδάσκει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, μέ τήν Χάρη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καί, συγχρόνως, μᾶς ἐξηγεῖ ὅτι οἱ διδαχές τῶν ἁγίων Μακαρίου καί Γρηγορίου Νύσσης γιά τό θέμα αὐτό δέν δίστανται:

«Τοῦ γάρ μεγάλου Μακαρίου τῆ τῆς χάριτος ἐνεργεία διδαχθέντος καί ἡμᾶς διδάσκοντος εἶναι τόν νοῦν ἐν τῇ καρδίᾳ καί τούς λογισμούς πάντας τῆς ψυχῆς, ὡς ἐν ὄργάνῳ, τοῦ δέ Νύσσης μή εἶναι ἐντός τοῦ σώματος τοῦτον, ὡς ἀσώματον, ἡμεῖς εἰς ἐν τά δοκοῦντα διαφέρειν ταῦτα συνάγοντες ἀμφότερα καί μή ἐναντίως ἔχοντα δεικνύντες, εἰ καί μή ἔνδον ἐσί, φαμέν, κατά τόν Νύσσης Γρηγόριον ὡς ἀσώματος ὁ νοῦς, ἀλλά καί

έντός ἐσιν, ἀλλ' οὐκ ἐκτός τοῦ σώματος, ὡς συνημμένος τούτῳ καί
πρώτῳ σαρκικῷ ὀργάνῳ τῆ καρδιά χρώμενος ἀφράστως κατά τόν
μέγαν Μακάριον»(Ἵπέρ τῶν ἱερῶς ἠσυχάζόντων, Λόγος 2).

Μιά καρδιά πού μεταμοσχεύεται σέ ἕναν ἄλλο ἄνθρωπο, θεω-
ρουμένη ἀπλῶς σάν μιὰ ἀντλία, πού στόν ἕνα ἄνθρωπο εἶναι
ἄχρηστη καί στόν ἄλλον χρήσιμη, εἶναι ἡ καρδιά ὅπως τήν θεωρεῖ
ἕνας χωρίς Θεό ἄνθρωπος, πού πιστεύει πῶς ὅλες οἱ λειτουργίες
τοῦ ἀνθρώπου γίνονται μόνον μέσω κυττάρων, ἰστών, νευρώνων,
χημικῶν οὐσιῶν καί ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Δέν εἶναι ἡ καρδιά
πού γνωρίζει ἡ Ἐκκλησία μας καί οἱ χριστιανοί Της! Συνεπῶς,
χωρίς Θεό, μιὰ τέτοια μεταμόσχευση ἐπιτρέπεται.

4. Καρδιά καί κληρονομικότητα

Γιά ἕνα, ὅμως, χριστιανό, ἡ μεταμόσχευση τῆς καρδιάς δέν
ἐπιτρέπεται, ἀφοῦ σ' αὐτήν, ὅπως ἐξ ἄλλου καί σέ κάθε κύτταρο
εἶναι καταγεγραμμένη ἡ λειτουργία καί ἡ συμπεριφορά τῆς ψυχῆς
τοῦ ἀνθρώπου.

Αὐτό δέν προκύπτει μόνο ἀπό τά ἀφθονα Ἁγιογραφικά χωρία,
«καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί ὁ Θεός», «μακάριοι οἱ καθα-
ροί τῆ καρδιά ὅτι αὐτοί τόν Θεόν ὄψονται», «ἐκ γάρ τῆς καρδιάς
ἐξέρχονται διαλογισμοί πονηροί». Ὁ Χριστός πλειστάκις ἐτόνισε
τή σχέση σώματος καί ψυχῆς, ἀποσαφηνίζοντας ὅτι ὁ νοῦς, πού
εἶναι ὁ ὀφθαλμός τῆς ψυχῆς ἔχει ἕδρα τήν καρδιά καί ὄχι τόν
ἐγκέφαλο! Ὁ ἐγκέφαλος εἶναι τό κομποῦτερ, ὁ χρήστης εἶναι ἡ
ψυχή πού ἔχει ἕδρα καί ὀρμητήριο τήν καρδιά.

Θά ἦταν χρήσιμο νά προβληματισθοῦν ἐκεῖνοι πού χρησι-
μοποιοῦν παραδείγματα τάχα μεταμοσχεύσεων πού ἔκαναν ἅγιοι
(καί βεβαίως οἱ ἅγιοι δέν χρησιμοποίησαν ἰατρική μέθοδο ἀλλά
τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ γιά τούς εἰδικούς λόγους πού εἶχε ὁ Θεός)
καί νά μᾶς εἰποῦν πῶς ἐξηγοῦν τήν καταγραφή τοῦ ὀνόματος τοῦ
Χριστοῦ στήν καρδιά τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, τήν
ὁποία σεβάσθησαν καί δέν τήν ἔφαγαν τά θηρία πού καταβρό-
χθησαν τό ἅγιο σῶμα του; Καί, βεβαίως, αὐτό τό γεγονός (τό
ὁποῖο εἶναι καταγεγραμμένο σέ ἀρχαῖον κώδικα τοῦ Βατικανοῦ

καί τό μνημονεύει ὁ ἅγιος Νικόδημος) δέν συνηγορεῖ ὑπέρ τῶν μεταμοσχεύσεων.

Τό ὅτι ἡ καρδιά καταγράφει τήν λειτουργία τῆς ψυχῆς μαρτυρεῖται πλέον καί ἀπό τήν ἐμπειρία πού ἔχουν ὅσοι ἔλαβαν μέ μεταμόσχευση καρδιά ἄλλου ἀνθρώπου. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί ἀρχίζουν νά ἔχουν τίς ροπές καί τίς προτιμήσεις τοῦ νεκροῦ δότη. Αὐτό συμβαίνει γιατί οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δέν χρησιμοποιοῦν τό αὐτεξούσιον τους γιά νά ὀδηγήσουν τήν ψυχή τους σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀλλά ζοῦν καί κινοῦνται ὅπου τούς ὀδηγοῦν οἱ ροπές τους, στίς “αὐλακιές” πού ἔχουν χαραχθεῖ μέσω τῆς κληρονομικότητος τῶν γονέων καί τῶν προγόνων τους, ἡ ὁποία κληρονομικότητα μεταδίδεται ἀποκλειστικά μέσω τοῦ σώματος, πού λαμβάνουν ἀπό τούς γονεῖς καί ὄχι μέσω τῆς ψυχῆς πού ὁ Θεός δίδει στόν κάθε ἄνθρωπο ἀμεταχειρίστη καί ἀκληρονόμητη «ἐξ ἄκρας συλλήψεώς» του.

Ἡ ψυχή, δηλαδή, ἐνεργεῖ στούς περισσότερους ἀνθρώπους κινουμένη ἀπό τίς ροπές πού ἔχουν χαραχθεῖ στό σῶμα τους καί ὄχι ἀπό τίς ὀδηγίες τοῦ Θεοῦ. Στήν περίπτωση τοῦ λήπτη καρδιάς ἐνεργοῦν ὡς κληρονομικότητα καί ροπές, οἱ καταγραφές τῆς καρδιάς τοῦ δότη!

* * *

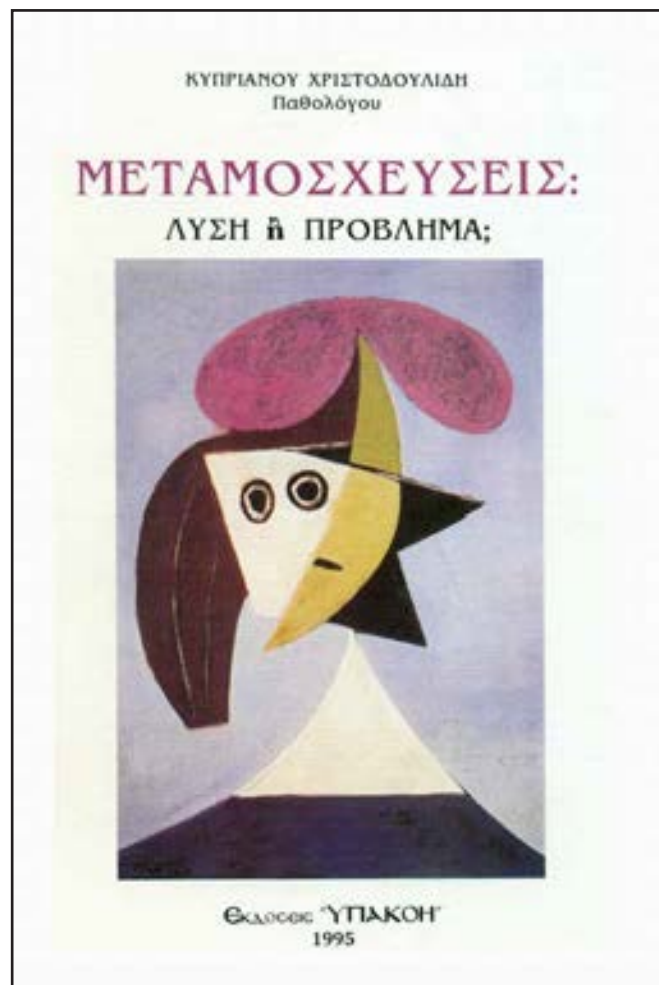
Ὑπάρχουν καί ἄλλα πολλά ἐρωτήματα τά ὁποία πρέπει νά τεθοῦν πρὸς συζήτηση. Ἐκεῖνο, ὅμως, πού ἀπαιτεῖται πρωτίστως καί κυρίως εἶναι τό νά μή ἄγεται καί φέρεται τό Ἐκκλησιαστικό Σῶμα ἀπό τίς ποικίλες σκοπιμότητες πού ὑλοποιοῦνται πάντοτε μέσω πολιτικῶν ἀποφάσεων καί νομοθετικῶν ρυθμίσεων γιά νά ἀποκτήσουν νομιμόφανεια.

Εἶναι ἀνάγκη νά συνειδητοποιήσουμε ὅτι ἡ ὑπερτάτη Ἀλήθεια γιά τόν Θεό, τόν ἄνθρωπο καί τήν κτίση εὐρίσκεται ἐμφανῶς ἢ συσκιασμένη μόνο στήν ἀποκαλυφθεῖσα Θεολογία καί ὄχι στίς ἐπιστῆμες τοῦ κόσμου τούτου καί, ἰδίως τοῦ σημερινοῦ. Εἶναι τυχαῖο, ἄραγε, ὅτι ὅλοι οἱ μεγάλοι Φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἦσαν κάτοχοι πολλῶν ἐπιστημῶν, μή ἐμπιστευόμενοι τήν μυωπική ὄραση τῶν χωρίς Θεό ἐπιστημόνων;

Δέν πρέπει νά παραβλέψουμε, επίσης, ὅτι ἀνεξαρίθμητοι χριστιανοί ἐπιστήμονες μεγάλης ἀξίας καί φήμης ἔχουν ἀντιταχθεῖ στό θέμα τῶν μεταμοσχεύσεων καί διερωτώμεθα: Γιατί ἡ Σεπτή Ἱεραρχία μας πρέπει νά ἀκολουθῇ στό θέμα αὐτό τή μερίδα τῶν ἱατρῶν πού ἐκφράζουν -μήπως τυχαῖο;- τήν κρατοῦσα Πολιτική βούληση;

Θεωροῦμε ὡς εὐλογία τοῦ Θεοῦ τό ὅτι ἡ Ἑλλάδα εἶναι οὐραγός σέ ἀριθμό δοτῶν, παρά τίς μέχρι χθές Ἀρχιεπισκοπικές καί Ἐπισκοπικές ἐκκλήσεις. Ἀποδεικνύεται ὅτι λαός τοῦ Θεοῦ ἀκούει τούς Ποιμένες πού εἶναι δίπλα του καί γι' αὐτό, ἡ εὐθύνη ἡμῶν τῶν πρεσβυτέρων εἶναι τεράστια!

π. Β. Ε. Β.

Ὁ Ἀναστημένος Κύριος

Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΝΙΚΗΤΗΣ

Ερθρος «τῆς μιᾶς τῶν Σαββάτων»,
καί Χριστός Ἀνέστη!

Τότε, λίγες ταπεινές ψυχές, λίγοι ἀδύνατοι καί φτωχοί ἄνθρωποι, οἱ Μαθητές καί οἱ Μαθήτριες τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀξιώθηκαν νά ἀκούσουν τόν ἀναστάσιμο χαιρετισμό καί νά σκιρτήσουν ἀπό χαρά στήν ἀναστάσιμη θωριά Του.

Ἀπό τότε μέχρι σήμερα ἡ μοναδική καί ἀληθινά νικητήρια κραυγή εἶναι τό «Χριστός Ἀνέστη»! Αὐτή συγκινεῖ, συναρπάζει καί χαροποιεῖ ἑκατοντάδες, ἑκατομμύρια ἀνθρώπων σ' ὅλη τήν γῆ, ὅλες τίς ἡμέρες τοῦ ἔτους, ἰδιαίτερα ὅμως τίς ἡμέρες τῆς Ἀναστάσεως.

Γιατί;

Διότι ὁ Κύριος ἀναδείχθηκε μέ τήν Ἀνάστασή Του Νικητής στήν πιό τρομερή μάχη πού πραγματοποιήθηκε ποτέ στή γῆ, στή μάχη ἐνάντια στό κακό καί μάλιστα στήν πηγή καί τόν ἐμπνευστή τοῦ κακοῦ, τό διάβολο.

Ἡ ἔνδοξη Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου εἶναι τό μεγαλοφωνότατο σάλπισμα τῆς νίκης στήν πάλη τῆς ἀλήθειας μέ τό ψέμα, τοῦ φωτός μέ τό σκοτάδι, τῆς Ζωῆς μέ τό θάνατο! Ἡ Ἀνάσταση εἶναι σάλπισμα νίκης, πού δέν εἶχε καί δέν θά ἔχει ποτέ ὁμοιά της. Ἡ νίκη τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ εἶναι ἡ μοναδική νίκη μέσα στήν ἐπίγεια καί οὐράνια δημιουργία.

Γιατί ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ τό θριαμβευτικό ἐπιστέγασμα καί τήν ἔνδοξη κορωνίδα μιᾶς ὀλόκληρης σειρᾶς νικῶν. Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξε καί ὑπάρχει ἡ τελεία καί αἰώνια Νίκη!

Γι' αὐτό καί ἡ νίκη τοῦ Νικητῆ Χριστοῦ εἶναι διαφορετική ἀπ' ὅλες τίς ἄλλες νίκες, τίς ὁποῖες τίς χαρακτηρίζει - ὅπως ἐξάλλου καί ὅλα τά ἀνθρώπινα - ἡ σχετικότητα καί τό ἀτελές.

Ἔτσι ποιά σημασία ἔχει νά κερδίσει κανεῖς μιά ἢ περισσότερες μάχες νά χάσει ὅμως τόν τελικό ἀγώνα; Ποιό τό ὄφελος νά νικήσει κανεῖς αὐτό ἢ ἐκεῖνο τό κακό, ἀλλά νά ἠπνηθεῖ τελικά ἀπό κάποια ἄλλα;

Ναί. Μόνο ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός ἀναδείχθηκε ὁ αἰώνιος Νικητής! Ὁ ἀκατάβλητος Νικητής!

Ἔρχονται καί παρέρχονται οἱ ἄνθρωποι. Περνοῦν οἱ δεκάδες, οἱ ἑκατοντάδες καί οἱ χιλιάδες τά χρόνια. Πέφτουν κοσμοκρατορίες,

ἀνατρέπονται βασιλεῖς, ἐξαφανίζονται λαοί, σβήνουν πολιτισμοί, λησμονοῦνται ὀνόματα μεγάλα.

Καί μέσα σέ ὅλη αὐτή τή ρευστότητα καί ἀπατηλότητα τῶν ἐγκοσμίων «ἀξιῶν» καί «φαντασμαγοριῶν», οἱ ἄρχοντες καί οἱ δυνατοί τοῦ «αἰῶνος τοῦ ἀπατεῶνος» κυνηγοῦν καί κτυποῦν τούς χριστιανούς καί τό Χριστό.

Σύγχρονοι Νέρωνες καί Καλλιγοῦλες διώκουν καί βασανίζουν τούς χριστιανούς. Κέλσοι καί Ἰουλιανοί συκοφαντοῦν καί διαβάλλουν. Βολταῖροι σαρκάζουν καί εἰρωνεύονται τή νέα θρησκεία. Βυσσοδομοῦν καί ὑπονομεύουν ἀντίχριστοι καί κομμουνιστές καί μασσῶνοι, ὑλιστές καί «στρατευμένοι ἄθεοι» τούς ὁπαδούς τοῦ Ναζωραίου. Μαίνονται καί λυσοῦν ὅλες οἱ σκοτεινές δυνάμεις τοῦ κακοῦ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ καί τῶν πιστῶν Του.

Ἄλλά, πρός «κέντρα λακτίζουν».

Ὁ Χριστός καί ἡ Ἀνάστασή Του μένουν! Καί νικοῦν! Πάντα νικοῦν! Μόνον νικοῦν!

Χριστός Ἀνέστη!!!

Καί ὁ Ἀναστημένος Νικητής Χριστός θριαμβεύει! Καί σκορπίζει καί μεταδίδει σίς γενεές τῶν ἀνθρώπων τό πιό χαρμόσυνο μήνυμα, τό μήνυμα τῆς ὀλοκληρωτικῆς Νίκης Του. Ὁμολογεῖ ὁ Κύριος:

«Καί ἐγενόμην νεκρός, καί ἰδοῦ ζῶν εἰμι εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων» (Αποκ.α' 18). Ἐγίνα νεκρός, γιατί θυσιάστηκα γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Καί νά, παρά τό σταυρικό θάνατό Μου ζῶ σιούς αἰῶνες τῶν αἰώνων! «Καί ἔχω τάς κλεῖς τοῦ θανάτου καί τοῦ Ἄδου» (Ἀποκ.α' 18). Κρατῶ στά χέρια Μου τά κλειδιά τοῦ θανάτου καί τοῦ Ἄδου, γιατί μέ τό θάνατό Μου κατήργησα τό θάνατο καί ἔλαβα ἐξουσία ἐπάνω στόν Ἄδου.

Ἄς χαροῦμε, λοιπόν, οἱ πιστοί. Ὁ Ἀρχηγός μας, ὁ Σωτήρας μας, φέρει τό ὄνομα «τό ὑπέρ πᾶν ὄνομα». Γιατί «πᾶν γόνυ κάμψει ἐπουρανίων καί ἐπιγείων καί καταχθονίων, καί πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός» (Φιλ.β' 10).

Μέ τή σταυρική θυσία καί τήν Ἀνάστασή Του πέτυχε νά κλίνει ταπεινά κάθε γόνατο ἐνώπιόν Του καί νά Τόν προσκυνήσουν λατρευτικά οἱ ἄγγελοι πού εἶναι στόν οὐρανό καί οἱ ἄνθρωποι πού βρίσκονται στή γῆ, ἀλλά καί αὐτές οἱ καταχθόνιες υπάρξεις, οἱ δαίμονες. Καί κάθε γλῶσσα ὁμολογήσει καθαρά καί δυνατά ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ Κύριος! Καί ἡ ὁμολογία αὐτή καί ἀναγνώριση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς Κυρίου καταλήγει στή δόξα τοῦ Θεοῦ καί Πατέρα.

Πραγματικά ὁ Κύριος Ἰησοῦς πέτυχε μέ τήν Ἀνάστασή Του τό

Ἐκ τῆς Ἐπιτομῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐκκενῆ, Ἐπιτομὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐκκενῆ

ΔΕΥΤΕ, ΛΑΒΕΤΕ ΦΩΣ !

(Β')

3. Φῶς καὶ τέλος

Ὁ ὕλικός κόσμος πού μᾶς περιβάλλει δέν εἶναι λοιπόν πιό σημαντικός ἀπό ἡμᾶς. Αὐτός θά ἐξαφανιστεῖ. Ἄλλά ἀκόμη καί αὐτός περιμένει κάποια μεταμόρφωση (Πρὸς Ῥωμαίους 8, 22): «...ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τό φέγγος αὐτῆς, καί οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπό τοῦ οὐρανοῦ καί οἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται» (Μτθ. 24, 29). Μᾶς τό λέει ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς. Καί δέν πρέπει νά τρομάζουμε. Ὅσο μέ ἀφορᾶ, ἐγώ δέν ἐπιστρέφω ἀσκόπως στό θέμα αὐτό. Ἐπανέρχομαι γιά νά σᾶς πῶ, ὅτι τά γεγονότα αὐτά θά λάβουν χώρα στό τέλος τοῦ κόσμου, τέλος γιά τό ὅποιο «οὐδέ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν» γνωρίζουν πότε θά γίνῃ (Μτθ 24, 36).

Δέν πρέπει νά χάσουμε τό κουράγιο μας, νά ἀποθαρρυνθοῦμε ἐξ αἰτίας τῶν ἀνθρώπων πού «προβλέπουν», προμηνύουν τόν χρόνο καί τήν ἡμέρα τοῦ τέλους τοῦ κόσμου, ἡμερομηνία πού δῆθεν μόνο οἱ ἴδιοι γνωρίζουν, σάν νά εἶναι αὐτοὶ ἀνώτεροι ἀκόμη καί τῶν ἀγγέλων!

μεγαλύτερο κατόρθωμα, τή μοναδική Νίκη. Ἐξάλλου τό ἀδιάφραστο βιβλίό τῆς Ἀποκαλύψεως τό διακηρύττει. «Καί ἐδόθη αὐτῷ στέφανος καί ἐξῆλθεν νικῶν καί ἵνα νικήσῃ» (Ἀποκ.στ' 2). Τοῦ δόθηκε (τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ) στεφάνι, σύμβολο τῆς νίκης καί τῆς βασιλείας Του. Γιατί ἐξῆλθε Νικητής καί θά ἐξακολουθεῖ νά νικᾷ μέχρι τέλους.

Νικητής ὁ Χριστός! Καί προσφέρει σ' ὅσους Τόν πιστεύουν καί Τόν ἀκολουθοῦν, Τόν ἀγαποῦν καί Τόν μιμοῦνται, τήν ἀκαταγώνιστη, τήν ὑπερκόσμια δύναμη, γιά νά γίνουν καί αὐτοὶ νικητές. Νά γίνουν νικητές τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία πικραίνει καί δηλητηριάζει τήν ψυχή. Νικητές ὄλων τῶν κακῶν, πού ἀποδιώχνουν τή χαρά τοῦ ἀνθρώπου καί συντρίβουν τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Νικητές τοῦ θανάτου, πού φθείρει καί ἀποσυνθέτει τή ζωή. Νικητές οἱ συνειδητοὶ πιστοί, πού ἐνωμένοι μέ τόν αἰώνιο Νικητή, τόν Ἀναστημένο Χριστό, θά ἀπολαμβάνουν σιόν ἀτελεύτητο αἶώνα τά ἀγαθά τῆς Νίκης Του, πού εἶναι ἡ δική Του Χαρά, ἡ δική Του Εἰρήνη καί ἡ δική Του Μακαριότητα.

Ἄρχιμ. **Καλλίστρατος Ν. Λυράκης**

τ. Ἱεροκήρυκας Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Ὁ Σωτήρας μας μᾶς τό εἶπε ξεκάθαρα: «... **μόνο ὁ Πατέρας γνωρίζει πότε θά γίνουν ὅλα αὐτά**» (Μτ. 25, 36). Ἀκόμη καί ὁ ἅγιος Πέτρος λέει σέ μία τῶν ἐπιστολῶν του, ὅτι τό τέλος τοῦ κόσμου θά ἔρθει, ἀλλά τονίζει ὅτι ὁ ἴδιος δέν ξέρει πότε θά γίνει τό γεγονός. Ποιοί εἶναι λοιπόν αὐτοί πού ἰσχυρίζονται ὅτι γνωρίζουν αὐτά, πού οὔτε ὁ ἅγιος Πέτρος καί οἱ ἄγγελοι γνωρίζουν; Ἀσφαλῶς δέ μποροῦν νά εἶναι παρά χαμένα μυαλά πού ἀποσκοποῦν στό νά δημιουργήσουν πανικό καί νά κερδίζουν ὄπαδούς γιά κάποια θρησκευτική αἵρεση. **«Ἦξει δέ ἡ ἡμέρα Κυρίου -λέει ὁ ἀπόστολος Πέτρος- ὡς κλέπτης ἐν νυκτί...»** -δηλαδή ξαφνικά, χωρίς προειδοποίηση- **«ἐν ἡ (ἡμέρα) οὐρανοί»** -δηλαδή ὀλόκληρο τό πλανητικό σύστημα- **«ροιζηδόν παρελεύσονται, στοιχεῖα δέ καυσούμενα λυθήσεται καί γῆ καί τά ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται»** (Β' Πτρ 3,10).

Σᾶς ὑπενθύμισα ὅλα αὐτά διότι:

- ἤθελα κατ' ἀρχήν νά σᾶς διαλύσω τόν φόβο, πού σᾶς ἐμπνέουν ὀρισμένοι «εἰδικοί» πού διαδίδουν ἀνάμεσά σας εἰδήσεις περί τοῦ τέλους τοῦ κόσμου. Νά εἶστε βέβαιοι, αὐτοί πού περνᾶνε ἀπό πόρτα σέ πόρτα, προσπαθῶντας νά σᾶς ἀποσπάσουν ἀπό τήν ὀρθόδοξο πίστη τῶν πατέρων καί προπατόρων σας, δέν εἶναι σέ καμμία περίπτωση ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ. Ὑπερασπίζετε λοιπόν τήν πίστη σας. Καί ὑπερασπίζετε τούς προγόνους σας, τήν ἱερά τους μνήμη, καθώς καί τήν πίστη στήν ὁποία κοιμήθηκαν. Μή ἀπομακρυνθεῖτε ἀπ' αὐτούς, γιά νά ἔχετε τήν εὐλογία καί ὄχι τήν κατάρρα τους.

- Δεύτερον, ἤθελα νά σᾶς διαβεβαιώσω γιά τήν πολύ μεγαλύτερη ἀξία τῶν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ σέ σχέση μέ τόν ὑλικό κόσμο. Διότι ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι δέν θά ἐξαφανιστοῦμε, δέν θά χαθοῦμε μαζί μέ τόν ὑλικό κόσμο, ἀλλά ὡς ἀθάνατες ψυχές, θά ζοῦμε αἰωνίως στόν ἐπέκεινα κόσμο, στήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ἀκόμη καί μετά τό πέρασμα τοῦ κόσμου τούτου.

- Τρίτον, ἤθελα νά σᾶς ὑπενθυμίσω τό γεγονός ὅτι, καλόν εἶναι νά μή φοβόμαστε τό τέλος τοῦ κόσμου, ἀλλά νά προετοιμαζόμαστε γιά τό τέλος μας ὥστε νά τύχουμε εὐτυχισμένης αἰωνιότητος. Τώρα ξέρομε ὅτι θά ἀναστηθοῦμε. Νά συμπεριφεροῦμε λοιπόν ὡς ἄτομα πού γνωρίζουν ὅλα αὐτά, ὄχι σάν τούς εὐρισκομένους ἐν ἀγνοία. Κατά τόν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο μᾶς προειδοποιεῖ καί ὁ Ἀπόστολος Πέτρος στήν πρώτη του ἐπιστολή: **«ἀλλά κατά τόν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον»** -δηλαδή τόν ἀναστάντα Χριστόν, πού ἀπέδειξε τήν ἀγιότητα τῆς θεότητός του- **«καί αὐτοί ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται: «ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιος εἰμί» ... ἐν φόβῳ τόν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε ...»** (Α' Περτ α, 14 - 17). Ἔχουμε ἐδῶ ὄχι μόνο κάποια πρόσκληση, κάποια προτροπή πρὸς ἠθική ζωή, ἀλλά καί μία ἀπό τίς πιό ρεαλιστικές φιλοσοφικές ἐπιχειρηματολογίες: στόν κόσμο τοῦτο ἐμεῖς εἴμαστε ἀπλῶς ταξιδιῶτες. Ποιός δέ ἀπό μᾶς μπορεῖ νά πεῖ, ὅτι ὁ ἰσχυρισμός αὐτός δέν ἀληθεύει; Ἐπομένως νά κάνουμε πάντοτε

τούς λογαριασμούς μας ως ταξιδιώτες επί τῆς γῆς καί νά προετοιμαζόμαστε γιά τήν ἐπέκεινα αἰώνια ζωή.

Ἐάν ἀνέστη ὁ Χριστός - καί ἰδού **«ἀληθῶς ἀνέστη!»** - δέν ἔχουμε πλέον τό δικαίωμα νά θεωροῦμε μέ ἐλαφρότητα ἢ μέ ἀδιαφορία τήν ζωή μας. Ὅποιος συνεχίζει νά τό πράττει, δείχνει μεγάλη ἔλλειψη ὠριμότητας καί μεγάλη ἀνευθυνότητα ὡς πρὸς τόν προορισμό του, ὡς πρὸς τήν προσωπική του αἰώνια ἱστορία.

Ὅλοι εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά τοποθετηθοῦμε ὡς πρὸς τήν Ἀνάσταση. Καί ποιός θά μπορούσε ἄραγε – μέ ἀπόλυτη εἰλικρίνεια καί μετά ἀπό βαθεῖα προσωπική ἐνδοσκόπηση καί ἀνάλυση – νά τοποθετήσῃ τόν ἑαυτῶν του ἐκτός τῆς Ἀναστάσεως; Θά σήμαινε νά αὐτοτοποθετηθεῖ σέ ἄτοπο, σέ χωρίς νόημα ἀνυπαρξία. Νά δεχθεῖ νά ζεῖ χωρίς νόημα. Ἡ –στήν καλύτερη τῶν περιπτώσεων– νά καταφεύγει σέ κάποιες φιλοσοφικές θεωρίες ὡς ἀπλοϊκό ὑποκατάστατο, τό ὁποῖο ὅμως δέν μπορεῖ σέ καμμία περίπτωση νά τοῦ προσφέρει ἀληθινή ἱκανοποίηση, ἀληθινή λύση. Ἀκόμη καί νά δεχθεῖς νά ἐξέλθεις ἐν συγκύσει ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, θά εἶναι τελείως ἀνόητο, διότι αὐτό σημαίνει συγχρόνως νά εἰσέλθεις καί στόν ἄλλο κόσμο σέ αἰώνια σύγχυση, τούτέστι σέ κόλαση.

Ἀντί ὅμως νά ἀρέσκεται κανεὶς σέ κατάσταση συγκύσεως, (ἐνίοτε μάλιστα σέ ἐπιθετικῆς φύσεως σύγχυση καί λόγω κάποιου συμπλέγματος πάντοτε σέ κατάσταση φαντασμένης συγκύσεως) ἢ ὅταν μέ τήν εἰλικρίνεια τοῦ νοῦ καί τῆς καρδιάς δέν μπορεῖ νά τήν ξεπεράσει διότι τοῦ φαίνεται πῶς δῆθεν δέν ὑπάρχουν ἀρκετοὶ λόγοι ὑπέρ τῆς πίστεως, τότε εἶναι προτιμότερη ἄλλη στάση, πού μπορεῖ νά ἀναδειχθεῖ σωτήρια. Πρόκειται γιά τήν στάση τῆς ταπεινοφροσύνης τῆς ἀγνοίας, τῆς ἀμάθειας. Γιά τήν ταπεινοφροσύνη τῆς ἀδυναμίας τοῦ νοός νά διασαφηνίζει ὅλα τὰ ζητήματα. Διότι, ποιός γνωρίζει τόσα ὥστε νά μπορεῖ νά διατείνεται μέ ἀπόλυτη βεβαιότητα,

- ὅτι γνωρίζει πῶς ὁ Χριστός δέν ἀνέστησε.
- ὅτι ξέρεי πῶς δέν ὑπάρχει ἀθανασία.
- ὅτι ξέρει πῶς ὀλόκληρη ἢ ὑπαρξή μας ἀποτελεῖ μία ἡλίθια τυχαία περιπέτεια σ' ἓναν κόσμο πού τυγχάνει προϊόν τοῦ Τυχαίου;

Προσωπικά δέν ἄκουσα νά ὑπάρχει παρόμοιο ἄτομο. Ξέρω ὅμως ὅτι ὑπάρχουν ἄτομα πού ἀντλοῦν τὰ ἀρνητικά τους συμπεράσματα καί τίς «φοβερές» τους «ἐπιστῆμες» ἀπό ἡμιμάθεια καί ψευδοεπιστῆμες καί οἱ στάσεις τους δέν εἶναι οὐδόλως πειστικές, οὔτε ἐπαινετές.

Ἴσως οἱ σκέψεις αὐτές γιά ἐκείνους πού παραμένουν σέ σύγχυση εἶναι λίγο αὐστηρές καί ριζοσπαστικές. Μπορεῖ! Πιστεύω ὅμως ὅτι τό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μᾶς προσφέρει τήν μοναδική βεβαιότητα στόν ὠκεανό τῶν ἀμφιβολιῶν στόν ὁποῖο πλέει χωρίς μπούσουλα, χωρίς προσανατολισμό ὁ σημερινός κόσμος. Ἐνας κόσμος παραπλανημένος πού φθάνει ἔτσι νά πιστέψῃ ὅτι δέν ὑπάρχει καμμία πυξίδα τῆς ζωῆς. Τό ἀποτέλεσμά;

Ἐποπροσανατολισμός, ἀναρχία, ἠθική καταστροφή.

Ἰδού, ὁμως, πυξίδα ὑπάρχει: «Δεῦτε λάβετε φῶς!» «Τό φῶς τό τῆς γνώσεως!»

Μάθετε ὅτι ὁ Χριστός «ἀνέστη τριήμερον ἐκ τάφου» Ἐάν δέν ἀνέστη, δέν θά εἶχαμε θεό. Χωρίς τήν Ἀνάστασι ὁ ἴδιος θά ἔμεινε ξεχασμένος στήν ἀσήμαντη ἱστορία τῆς Παλαιστίνης ὡς κάποιος ἐπαρχιώτης νομοδιδάσκαλος, σταυρωθείς ἀπό ἓνα λαό ἐξαιρετικά κλειστό ὡς πρός τά ἄλλα ἔθνη, διότι ἐπαναστάτησε κατά τοῦ Νόμου. Ἐάν δέν ἀνεστήθη ὁ Χριστός, οὔτε ἐμεῖς θά εἶχαμε καμιά εἶδηση γι' Αὐτόν. Καί τότε χωρίς τόν Χριστό μέ τί θά μείναμε; Μέ τούς θεούς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τῆς Ρώμης ἢ ἄλλων μικρότερων λαῶν μέ ἀκόμη πενιχρότερη φαντασία; Ἡ μέ κάποιους θεοποιημένους ἥρωες, ὅπως ὁ Ζαλόμξις ὁ «θεός» τῶν δικῶν μας προγόνων; Πῶς θά δεχόταν ὁμως ὁ μοντέρνος μας κόσμος κάτι παρόμοιο;

Ἀπό τίς παλαιές μυθολογίες δέν ὠφεληθήκαμε καθόλου. Ἡ Μοίρα, ἡ λεγόμενη τυφλή εἰμαρμένη πού κυβερνοῦσε τίς τύχες τῶν ἀνθρώπων ἀναδείχθηκε πραγματική τραγωδία γιά τήν ἀρχαιότητα καί κατάρρα γιά τήν ζωή τῶν ἀνθρώπων. Ἀπό τήν ἄλλη μεριά δέν ξέρω καί τί ἄλλο θά μπορούσαμε ἐμεῖς νά ἐφευρίσκουμε στήν θέση τους, ἐμεῖς καί ὁ κόσμος μας πού ξέμεινε καί ἀπό τούς παλαιούς αὐτούς θεούς πού ἄρμοζαν πράγματι μονάχα στήν παιδική φάση τοῦ πολιτισμοῦ μας. Χωρίς ὁμως τόν ἀρχαῖο πολιτισμό, θά εἶχαμε ἄραγε τόν Βυζαντινό καί τόν μεσαιωνικό κόσμο ἀκριβῶς ὅπως τούς εἶχαμε; Καί ὁ σημερινός κόσμος θά ἦταν ὁ ἴδιος; Διότι ὅλοι οἱ πολιτισμοί αὐτοί ἀποτελοῦν προϊόντα τῆς χριστιανικῆς κουλτούρας. Εἶναι καί ἀδύνατον νά φανταστοῦμε ἄλλους πολιτισμούς ἐκτός ἀπό τόν Χριστιανισμό, ὡς συνέπεια τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Μήπως κάποια «πολιτεία» κατά τόν ὀρισμό τοῦ Σωκράτους ἢ τοῦ Πλάτωνος; Ἀλλά μία παρόμοια πολιτεία δέν θά εἶχε κανένα λόγο νά μοιάζει μέ τούς πολιτισμούς πού γνωρίζαμε, πού προηγήθηκαν ἢ μέ αὐτό στόν ὁποῖο ζοῦμε σήμερα. Θά ἦταν ἄραγε καλύτερες «πολιτείες», καλύτεροι πολιτισμοί ἀπό τόν δικό μας κόσμο; Μά πῶς θά ἦταν καλύτεροι, ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι δέν κατάφεραν οὔτε τούς πολιτισμούς τούς ἐμπνευσμένους ἀπό τόν ἴδιο τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ νά δημιουργήσουν κατά τό μέτρο τῆς διδασκαλίας Του;

Ἐὁ Μεσσίας ἦρθε στό «πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Γαλ. 4, 4) γιά νά σκιαγραφήσει τό μέλλον τῆς ἱστορίας, νά ἀλλάξει δηλαδή τήν ροή τῆς ἱστορίας, ἡ ὁποία θά ἦταν τελείως διαφορετική χωρίς τόν ἐρχομό Του. Καί ὁλόκληρη ἡ ἱστορία Του –μέ κορωνίδα τήν Ἀνάστασι– ἀποτελεῖ τήν κύρια ἐκείνη κινητήρια δύναμη πού ἀναδιοργάνωσε τούς αἰῶνες, πού δημιούργησε τούς χριστιανικούς πολιτισμούς, οἱ ὁποῖοι ἄφησαν τά ἀποτυπώματά τους ἀκόμη καί ἐπάνω σ' αὐτούς πού δέν Τόν δεχθήκαν, μά οἱ ὁποῖοι παρ' ὅλα αὐτά αἰσθάνθηκαν χωρίς ἀμφιβολία τήν ἐπίδρασή Του.

Μετάφραση ἀπό τά Ρουμανικά: π. Ἡλίας Φρατσέας

ΕΑΛΩ ΚΑΙ Η ΨΥΧΗ ΜΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ!

Τὸν προηγούμενο μῆνα, γράψαμε γιὰ τὴν κατάληξη πού εἶχε ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς πού ἀρνήθηκε τὸ Θεό του καὶ καυχήθηκε γι' αὐτὴ του τὴν ἀρνηση.

Αὐτὸ τὸ μῆνα εἶναι ἡ σειρά τοῦ ἑαυτοῦ μας. Τοῦ δικοῦ μας λαοῦ. Τοῦ λαοῦ πού ξεκίνησε ψάχνοντας τὸ Θεό, βρίσκοντάς Τον καὶ ἀγαπώντας Τον. Τοῦ λαοῦ πού, σὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία του, συγκατατέθηκε στό νά κάνει τὴ ζωὴ πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ νά μοιάσει –ὅσο γίνεται– μέ τὴ ζωὴ καὶ τὴν τάξη τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Γιατί αὐτὴ τὴ ζωὴ ἀγάπησε, Αὐτόν τὸν Θεό ἀναγνώρισε, αὐτὴν τὴν δικαιοσύνη ζήτησε καὶ αὐτόν τὸν μοναδικό πολιτισμό δημιούργησε.

Ὅχι ὅτι δέν ἔκανε λάθη, ὄχι ὅτι δέν πολέμησε πολλές φορές τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴ ζωὴ πού ἀρέσει στό Θεό πού λάτρευε, ὄχι ὅτι δέν «χρεώθηκε» ἐγκλήματα καὶ δέν καταπάτησε κάθε ἀνθρώπινο καὶ Θεῖο νόμο. Ὅλες τίς παραβάσεις τίς ἔκανε καὶ ὅλων τῶν εἰδῶν τίς ἐνοχές συσσώρευσε. Καὶ παλιοὶ καὶ νέοι –ὑποτιθέμενοι– ἀντικειμενικοὶ ιστορικοὶ βρῆκαν πολλά ψεγάδια νά μᾶς προσάψουν καὶ πολλά ἐγκλήματα νά μᾶς κατηγορήσουν. Καὶ ἔχουν δίκιο. Οἱ ἁμαρτίες μας, πολλές. Κι ἡ μετάνοιά μας ὅμως, ἀνάλογη. Πάντα μετανοοῦσαμε καὶ πάντα ἐξιλεωνόμαστε, ἔστω κι ἂν τὸ τίμημα πού πληρώναμε ἦταν ἀκριβό. Κι ἐπειδὴ ὁ Θεός μας εἶναι ἀπερίγραπτα μακρόθυμος, μᾶς ἔδινε κι ἄλλη εὐκαιρία, καὶ μετὰ κι ἄλλη καὶ μετὰ κι ἄλλη...

Μέχρι πού μπερδέψαμε κι ἐμεῖς –ἀκριβῶς ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι– τὴ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ μέ τὴν ἀδυναμία καὶ θεωρήσαμε ὅτι εἴχαμε ἐξασφαλισμένη τὴν ἀτιμωρησία. Κάναμε τὸ λάθος νά βλέπουμε τὴν κάθε ἁμαρτία μας σάν μιά νομικὴ παράβαση πού συνεπάγεται μιά τιμωρία, παίρνεις μιά ποινὴ καὶ μετὰ εἶναι σάν μὴν ἔχει γίνει τίποτα. Ξεχάσαμε ὅτι κάθε ἁμαρτία τρώει κι ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας, μέχρι πού νά μὴν ἀπομείνει πιά τίποτα. Κι ὅταν, σὴν θέση τῆς ψυχῆς μας, δέν μείνει τίποτα ἄλλο ἀπὸ ἓνα τεράστιο κενό, τότε ἀρχίζουμε νά ἀγαπᾶμε τίς ἁμαρτίες πού μᾶς ἔφαγαν τὴν ψυχὴ κι ἐγίναν αὐτές ψυχὴ μας καὶ νά παινεύομαστε γι' αὐτές.

Καὶ τότε «ἡ Πόλις ἐάλω». Καὶ δέν ἦταν ἡ μόνη. Μαζί της ἐάλω καὶ ἡ ψυχὴ μας καὶ ὁ χαρακτήρας μας καὶ ἡ δικαιοσύνη μας καὶ ὁ πολιτισμὸς μας. Κι εἴμαστε περήφανοι γι' αὐτό. Εἴμαστε περήφανοι γιὰ ὅλες τίς ἁμαρτίες

τῶν προγόνων μας καί καυχίόμαστε γι' αὐτές σάν νά ἦταν ἀρετές. Κι ἂν εἴμαστε στή θέση τους θά κάναμε τά ἴδια κι ἄλλα τόσα καί θά τό εὐχαριστιόμαστε. Ἡ καρδιά μας χαίρεται μέ τόν κάθε ἀποστάτη καί δικαιολογεῖ ὅλα τά ἀδικαιολόγητα, ἀλλά ντρέπεται νά πεῖ ἓνα καλό λόγο γιά τόν πρῶτο καί μεγάλο ἅγιο πού ἔδωσε τό ὄνομά του στήν Πόλη πού ἔγινε τό «καύχημα τῶν κατοικούντων ὑπό τήν τοῦ ἡλίου ἀνατολήν». Ντρεπόμαστε ἐμεῖς γι' αὐτόν πού τή θεμελίωσε καί τήν ἔχτισε ἀπό τό τίποτα, ἀντί νά ντρέπεται αὐτός γιά μᾶς πού τοῦ τή χάσαμε. Τήν Πόλη του. Τή δική του Πόλη.

Δυστυχῶς, οὔτε οἱ τέσσερις αἰῶνες τοῦ μαρτυρίου, οὔτε οἱ δύο – περίπου– αἰῶνες τῆς ὑποτιθέμενης ἐλευθερίας μᾶς ἔχουν ὀδηγήσει στή μετάνοια. Μπορεῖ νά θρηνοῦμε κάθε τέτοια ἐποχή αὐτό πού χάσαμε, ἐξακολουθοῦμε ὅμως νά ὑψώνουμε τό ἐπηρμένο κεφάλι μας καί νά ζητοῦμε τά αἴτια ἐκεῖ πού δέν ὑπάρχουν. Ἀκριβῶς ὅπως κάνουμε καί στήν προσωπική μας ζωή! Κι ἂν δέν ξυπνήσουμε ἐγκαιρα, ἀντί –ὅπως ὀραματιζόμαστε– νά πάρουμε πίσω τήν Πόλη πού χάσαμε, θά χάσουμε κι ὅ,τι μᾶς ἔχει ἀπομείνει. Καί –τό χειρότερο– θά χάσουμε καί τό τελευταῖο κομματάκι τῆς ψυχῆς μας.

Νινέττα Βολουδάκη

ΘΑ ΣΧΕΤΙΣΘΟΥΜΕ ”Η ΘΑ ΤΟΥΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΘΟΥΜΕ;

Κάθε χρόνο κατά τήν Μεγάλη Ἑβδομάδα συρρέουν στήν Ἐκκλησία πολλοί ἄνθρωποι, κυρίως γιά νά Κοινωνήσουν –εἶναι βλέπετε ἑλληνικό ἔθιμο ἢ Θεία Κοινωνία ὅπως τά τσουρέκια καί τά κουλουράκια!– οἱ ὁποῖοι ὅμως κατά τόν ὑπόλοιπο χρόνο δέν δίνουν τόση σημασία οὔτε στόν ἐκκλησιασμό οὔτε ἐνδιαφέρονται γιά τό Μυστήριό τῆς Θείας Μεταλήψεως.

Ἰδίως στούς σχολικούς ἐκκλησιασμούς πού πραγματοποιοῦνται τίς μέρες αὐτές, τά παιδιά χωρίς καμία προετοιμασία, χωρίς καμία συστολή καί μέ ἀνύπαρκτο σεβασμό μπαίνουν στήν ἐκκλησία ὅπως νά ἔναι, μαζί μέ τούς δασκάλους τους γιά νά παρακολουθήσουν τήν Θεία Λειτουργία. Τό χειρότερο ὅμως εἶναι ὅτι παιδιά πού δέν ἔχουν προετοιμασεῖ μέ νηστεία –ἢ ἀκόμα χειρότερα ἔχοντας φάει πρῶινό– προτρέπονται ἀπό τούς δασκάλους ἀλλά καί ἀπό τούς ἱερεῖς σέ κάποιες ἐνορίες, νά Κοινωνήσουν.

«Δέν πειράζει» λένε! «παιδιά είστε, τί ἁμαρτίες ἔχετε κάνει;»!

Ὅταν, λοιπόν, ἐμεῖς οἱ μεγάλοι δέν ἔχουμε φόβο Θεοῦ, δέν δείχνουμε στοιχειώδη σεβασμό στήν Ἐκκλησία, δέν ὑπολογίζουμε κανόνες καί ὁδηγίες, πῶς περιμένουμε τά παιδιά μας νά μάθουν σεβασμό; Ἄντί γιά σεβασμό, μαθαίνουμε στά παιδιά ὅτι δέν χρειάζεται νά κάνουν καμία θυσία γιά τό Θεό, ὅτι δέν εἶναι ἀνάγκη νά ἀκολουθοῦν τούς κανόνες πού ὄρισε ἡ Ἐκκλησία. Ἔτσι, ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι παρουσιαζόμαστε τᾶχα πιό μεγαλόψυχοι, ἐνῶ στήν οὐσία διαστρέφουμε τά παιδιά μας καί τα διδάσκουμε νά μήν προσφέρουν τίποτε στό Θεό ἀλλά μόνο νά περιμένουν νά λάβουν! Καί αὐτό πού κάνουν στό Θεό, τό ἐπαναλαμβάνουν σέ ὅλες τῆς ἀνθρώπινες σχέσεις τους.

Βλέπει κανείς, ἰδίως τήν Μεγάλη Πέμπτη, πολλούς ἀνθρώπους μέ φόρμες, μέ ἀθλητικά παπούτσια, ἀπεριποίητους καί ἀπροετοίμαστους νά πλησιάσουν στήν Θεία Κοινωνία καί ἀναρωτιέται: οὔτε τό καλό μας ἔνδυμα δέν χαλαλίζουμε γιά τήν Ἐκκλησία; Οὔτε δέκα λεπτά δέν ἀφιερώνουμε γιά νά εὐπρεπιστοῦμε πρίν πάμε στήν Ἐκκλησία; Ξεκινᾶμε νά πᾶμε στήν δουλειά μας ἢ στό γήπεδο γιά νά γυμναστοῦμε μέ τή φόρμα καί τά πρόχειρα ροῦχα μας ἀλλά, μιᾶς καί εἶναι Μεγάλη Πέμπτη, ἄς περάσουμε καί ἀπό τήν Ἐκκλησία νά “κοινωνήσουμε” λιγάκι! Ἔτσι γιά τό καλό. Γιά νά βγάλουμε τό «χρυσό δοντάκι» ὅπως λέμε στά παιδιά!

Αὐτή εἶναι ἡ στάση μας ἀπέναντι στό Θεό. Ποιά λοιπόν νά εἶναι ἡ στάση μας ἀπέναντι στόν ἄνθρωπο; Προσπαθοῦμε νά μάθουμε στά παιδιά τόν σεβασμό τοῦ ἑνός πρὸς τόν ἄλλο. Καί ἐμεῖς πρῶτοι οἱ γονεῖς δέν δείχνουμε στοιχειώδη σεβασμό πρὸς τά παιδιά. Τούς λέμε νά σέβονται τούς συμμαθητές τους καί νά προσπαθοῦν νά τά βροῦν μεταξύ τους σέ κάθε τσακωμό μέ ἀγάπη, ἐνῶ ἐμεῖς τούς διδάσκουμε στήν πράξη ὅτι ὁ ἑαυτός μας μετράει πάνω ἀπό ὅλα! Δέν ἐνδιαφερόμαστε νά προσφέρουμε στόν Θεό πού εἶναι ὁ Προσφερόμενος καί Διαδιδόμενος. Πόσο μᾶλλον στούς ἀνθρώπους. Δέν ἔχουν σημασία γιά μᾶς παρά μόνον γιά νά μᾶς προσφέρουν καί νά μᾶς ὑπηρετοῦν.

Προσφέρουμε στά παιδιά μας γιά νά μᾶς ἀνταποδώσουν κάποτε τήν εὐεργεσία. Προσφέρουμε στούς φίλους γιά νά μᾶς προσφέρουν κι αὐτοί. Προσφέρουμε στούς γονεῖς γιά νά μᾶς ἀνταποδώσουν. Δέν προσφέρουμε ὅμως στούς ἄλλους γιά νά εἰσπράξουμε ἐμεῖς ἀπό τήν προσφορά μας! Ἐκεῖ εἶναι ἡ μεγάλη ἀξία! Νά μπορῶ νά δίνω γιά νά εἰσπράξω μέσα ἀπό αὐτήν τήν προσφορά μου καί ὄχι μέσα ἀπό τήν ἀνταπόδοση τοῦ ἄλλου. Πόσα θά εἶχαμε ἀποκομίσει ἂν προσεγγίζαμε τούς ἀνθρώπους ὄχι γιά νά εἰσπράξουμε ἀπό αὐτούς ἀλλά γιά νά τούς γνωρίσουμε σέ βάθος καί νά ἐκτιμήσουμε ὅτι ἡ ζωή μας ἔχει ἀξία ὅταν

έχουμε δίπλα μας ανθρώπους που αξίζουν.

Έμεις προσεγγίζουμε τους ανθρώπους που μας ενδιαφέρουν – συνήθως ανάλογα με την κοινωνική τους θέση– για να αποσπάσουμε από αυτούς ό,τι μας φαίνεται αξιόλογο, να τό υίοθετήσουμε αισθανόμενοι ότι αποκτήσαμε κι έμεις από την αξία τους. Πάλι δηλαδή για τον έαυτό μας ενδιαφερόμαστε. Πώς έμεις θά έκμεταλλευτοῦμε τους άλλους για να αναδειχθοῦμε. Δέν μας ενδιαφέρει κατά βάθος ό άλλος άνθρωπος. Δέν μπορούμε να αισθανθοῦμε οὔτε κατ' έλάχιστο αγάπη. Γι' αυτό καί μονίμως διαμαρτυρόμαστε ότι οί άλλοι δέν μας αγαποῦν. Όποιος ξέρει να αγαπάει ξέρει καί να νοιώθει την αγάπη. Έμεις όμως δέν ξέρουμε να αγαπάμε. Καί αυτό περνάει στά παιδιά μας. Δέν μαθαίνουν τά παιδιά να αγαποῦν γιατί δέν τους τό διδάξαμε ποτέ. Μπορεῖ να τά ἀγκαλιάζουμε καί να τά φιλάμε όλη μέρα αλλά αυτή ή έκδήλωση τό δικό μας συναίσθημα ίκανοποιεῖ. Δέν εἶναι ένδειξη ένδιαφέροντος καί αγάπης!

Η έποχή μας χαρακτηρίζεται από την έλλειψη τῆς ανάγκης για σχέση μεταξύ τῶν ανθρώπων. Ένω όλοι λέμε ότι δέν θέλουμε να εἶμαστε μόνοι, ότι θέλουμε ανθρώπους, ότι μας ένδιαφέρει ή σχέση, στήν οὐσία δέν μας ένδιαφέρει ή σχέση για τή σχέση αλλά τό να περνᾶμε έμεις καλά. Η Έκκλησία μας όμως κατά την Μεγάλη Έβδομάδα, μας δίδαξε ποιά εἶναι ή σχέση: τό να προσφέρουμε τον έαυτό μας για τους άλλους χωρίς να περιμένουμε ανταπόδοση. Ο Χριστός ακόμα κι όταν τον σταυρώναμε προσευχόταν για μας καί μας δικαιολογοῦσε λέγοντας ότι δέν ξέρουμε τί κάνουμε. Έμεις αντίθετα καί καλό να μας προσφέρει ό άλλος άνθρωπος τον κοιτάζουμε μέ καχυποψία καί ψάχνουμε να βροῦμε τί περιμένει από μας.

Εἶναι μεγάλη παρηγοριά να μπορέσουμε να συνειδητοποιήσουμε ότι ή χαρά την όποία τόσο πολύ λαχταῖμε κάθε μέρα, βρίσκεται στό χέρι μας. Η χαρά εἶναι στήν προσφορά καί όχι σε αυτά που περιμένουμε από τους άλλους να μας δώσουν. Δέν χρειαζόμαστε τους άλλους για να γίνουμε χαρούμενοι άνθρωποι, χρειαζόμαστε μόνο τον έαυτό μας!

Χρειάζεται να μάθουμε να ένδιαφερόμαστε για τους γύρω μας. Καί σε αυτήν την προσφορά ίσχύουν οί κανόνες τῆς πολιτικῆς οικονομίας, όπου ή προσφορά εἶναι σε συνάρτηση μέ την ζήτηση. Η δική μας προσφορά, όμως, θά πρέπει να καθοδηγεῖται από τή δική μας ζήτηση. Όσο μεγαλύτερη ζήτηση αισθανόμαστε για αγάπη καί ένδιαφέρον από τους άλλους, τόσο θά πρέπει να αύξάνουμε την προσφορά μας. Καί μόνο έτσι ή δική μας προσφορά θά καλύπτει καί την δική μας ζήτηση!

Μαρίνα Διαμαντή

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

Ανω στό πλοiάριο πού άφηνε τό λιμανάκι τής Δάφνης έκεiνο τό άπομεσήμερο ήταν καί ένας μαθηματικός. Είχε έλθει στό Άγιον Όρος γιά δεύτερη φορά. Τήν πρώτη φορά ένιωθε περισσότερο περινηγτής. Ήθελε νά άπολαύσει τίς φυσικές καλλονές του Άθωνα καί γοιτεύθηκε άπό τό περιβόλι τής Παναγίας. Είχε έπισκεφθει άρκετά μοναστήρια, έθαύμασε τήν άρχιτεκτονική τους, τούς καλλιτεχνικούς καί θρησκευτικούς θησαυρούς τους, τίς πολύτιμες βιβλιοθήκες τους. Είδε καί έμαθε πολλά άπό τήν ζωή τών μοναχών. Μετά τήν πρώτη έπίσκεψη σκεφτόταν ότι θά έπρεπε νά ξαναπάει στό Άγιον Όρος καί νά προσπαθήσει νά τό γνωρίσει βαθύτερα. Διαισθανόταν ότι οι νοητικές του iκανότητες δέν θά άρκοΰσαν γιά νά συλλάβει τό ουσιωδες νόημα τής ζωής αυτών τών ανθρώπων πού είχαν έγκαταλείψει τόν κόσμο καί ζούσαν έκει. Είχε προσέξει ότι αν καί είχε πάει μάλλον ως περινηγτής ή άτμόσφαιρα τής ζωής τών μοναστηριών τόν είχε έπηρεάσει ευεργετικά. Ένιωθε γαλπνεμένος. «Μήπως κάποια πράγματα τά γνωρίζουμε βιωματικά;» είχε διερωτηθει.

Έτσι μέ μιá παρέα φίλων ήλθε γιά δεύτερη φορά στό Άγιον Όρος. Στο κατάστρωμα του πλοίου δέν ήταν πολύς κόσμος. Άφησε τήν παρέα του καί κάθησε άπόμερα. Φαινόταν νά άπολαμβάνει τήν θέα τών πυκνόφυτων λόφων. Ό νοΰς του όμως άνακαλοΰσε συζητήσεις πού είχε κάνει μέ μοναχούς καί τίς προεκτάσεις πού ό ίδιος είχε κάνει. Θυμήθηκε κάτι πού τόν είχε έντυπωσιάσει. «Στήν πνευματική ζωή άρχίζουμε άπό τήν άφαίρεση», του είχε έπισημάνει, γνωρίζοντας ότι είναι μαθηματικός, κάποιος μοναχός, θεολόγος μέ μεταπτυχιακές σπουδες στή Γαλλία. «Ναί, είχε δίκιο. Πρώτα άφαίρεση, άπαλλαγή άπό τά άρνητικά τής νοοτροπίας μου, του χαρακτήρα μου, τής ζωής μου».

Μετά τήν άφαίρεση θυμήθηκε καί άλλες έννοιες τής έπιστήμης του: νά οι άρνητικοί άριθμοί. «Πόσα στοιχεία τής προσωπικότητάς μου καί τής ζωής μου θά μπορούσαν νά παρασταθοΰν μέ άριθμούς κάτω άπό τό μηδέν», συλλογίσθηκε. «Καί ή πρόσθεση; Ποιά ή θέση της, ή λειτουργία της στή ζωή μου; Χωρίς προσπάθεια αύξάνω τήν ήλικία μου, μέ κόπους αύξάνω τίς γνώσεις μου καί τίς άποταμιεύσεις μου. Σε πνευματική προκοπή, σε άρετή, σε πίστη;» Καί είχε κάνει τήν πικρή διαπίστωση: «Καμία αύξηση». Ή πίστη του δέν είχε κλονισθει ούτε κατά τήν έφηβική ήλικία. Ή θεωρητική πίστη. Άλλά έμεινε άναιμική. Δέν είχε έξελιχθει σε έμπιστοσύνη στον Θεό. Καί πολύ λιγώτερο σε ύπακοή, συμμόρφωση στό θέλημά Του. «Πρόσθετες ήμiν πίστιν», είχαν ζητήσει οι Μαθητές (Λουκά 12 ' 5).

«Ό πολλαπλασιασμός πώς έκφράζεται στή ζωή μου; Μήπως οι άρνητικοί άριθμοί-έπιδόσεις μου άντιπροσωπεΰουν πολλαπλασιασμό σφαλμάτων, πώσεων, άδιεξόδων; Μέ άπασχολεί ό πολλαπλασιασμός τών ταλάντων, τών διαφόρων

δωρεῶν τοῦ Θεοῦ; Τῶν χαρισμάτων πού διαιρεῖ «ἐκάστῳ» τό Ἅγιον Πνεῦμα; Καί πῶς συντελεῖται αὐτός ὁ πολλαπλασιασμός; Μά ἀπλούστατα ὅταν ἀξιοποι- οῦνται πρὸς ὄφελος ὑλικό καί πνευματικό τῶν συνανθρώπων. Ἄπό τά χαρίσματα τῶν ἄλλων δέν ὠφελοῦμαι ἐγώ; Εἶναι τάλαντα στή «συναλλαγή» τῆς ἀλληλο- εξυπηρετήσεως, τῆς ἀλληλεξαρτήσεως, τῆς ἀλληλοσυμπληρώσεως. Καί μέ τήν διαίρεση πῶς τά πάω; Πῶς κατανέμεται ἡ δραστηριότητα, ὁ χρόνος, τό ἐνδι- αφέρον ἀνάμεσα στά πρόσκαιρα καί τά αἰώνια, τόν ἑαυτόν μου καί τόν πλησίον;»

«Ὅπως πάνω σ' αὐτό τό πλοιάριο, ἔτσι καί στόν κόσμο ἔχουμε πρόσωπα διαφόρων ἡλικιῶν, διαφόρων ἐπαγγελμάτων, ἐπιπέδων μορφώσεως, ἐθνοτήτων. Ὁ καθένας ἔχει τόν ἀριθμητή του, ἀλλά ὅλοι ἔχουμε ἕναν κοινό παρονομαστή. Εἴμαστε ὅλοι παιδιά τοῦ Θεοῦ. Καί ἄλλο κοινό στοιχεῖο. Εἴμαστε ὅλοι ἁμαρτωλοί, ἄρρωστοι πού ἔχουμε ἀνάγκη ἰατροῦ. Αὐτό τό γεγονός καθῶς καί τό γεγονός ὅτι ὁ Θεός μᾶς ἀγαπᾷ ὅλους ἀδιακρίτως καί «πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τιμ. β΄ 4) δημιουργοῦν μιάν ἐξίσωση ἄλλης τάξεως. Τῆς Ἐκκλησίας, μιᾶς ὄντως νέας τάξεως πραγμάτων ὅπου «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδέ Ἕλληνας, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδέ ἐλεύθερος, οὐκ ἄρσεν καί θῆλυ...» (Γαλ. δ΄ 28), ἀλλά προέχει ἡ ἰδιότητα «υἱοῦ Θεοῦ».

Τό πλοιάριο πλησίαζε στήν Οὐρανούπολη. Ὁ μαθηματικός δέν ἤθελε νά ἐγκαταλείψει τό Ἅγιον Ὄρος. «Πῶς εἶναι δυνατόν;» Σκεφτόταν ἔντονα. Μποροῦσε νά τό κρατήσει; Πῶς; Ἀντικρύνοντας δεπτικά τήν ὡραία εἰκόνα τῆς Παναγίας πού εἶχε ἀγοράσει; Βλέποντας συχνά τά χειροτεχνήματα πού εἶχε προμηθευτεῖ ἀπό μοναχούς; Χρησιμοποιώντας τό μοσχολίβανο πού εἶχε ἀγοράσει σίς Καρυές; «Καί αὐτά, ἀλλά κυρίως μέ μιᾶ ριζική ἀναθεώρηση τῶν μαθηματικῶν ἐννοιῶν πού λίγο πρὶν ἔκανα», σκέφθηκε. «Ποιά εἶναι ἡ οὐσία τῆς ζωῆς τῶν μοναχῶν στό Περιβόλι τῆς Παναγίας;» Ἡ πραγμάτωση τοῦ σκοποῦ τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἡ ἠθική τελείωση, ἡ θέωση. Ἡ ζωή μέσα στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μά ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι μακρυνή χώρα. «... ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ὑμῶν ἐστι» (Λουκᾶ 12΄ 21).

Ὁ μαθηματικός ξαναθυμήθηκε τήν ἀφαίρεση. «Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι μέσα μας θαμμένη κάτω ἀπό τά ἐρείπια τῶν κατεδαφίσεων τοῦ «καί εἰκόνα» πού ἔχουμε κάνει ματαιώνοντας τό «καθ' ὁμοίωσιν». Δέν ἔχουμε παρά νά ἀρχίσουμε μέ τήν ἀφαίρεση τῶν ἐρειπίων, μέ τήν ἀπομάκρυνσή τους γιά νά ἀποκαλυφθεῖ, μᾶλλον γιά νά ἀποκαλύπτεται ὅλο καί περισσότερο μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέσα μας. Ἀλλά γιά στάσου. Τά ὑλικά τῶν ἐρειπίων τί θά τά κάνω; Εἶναι ἄχρηστα μπάζα; Ὁχι, μέ αὐτά θά οἰκοδομηθεῖ ἡ ταπεινοφροσύνη. Θά τροφοδοτοῦν τόν ἀγώνα τῆς ἀνόδου ἀπό τίς ἀρνητικές βαθμίδες σίς θετικές. Θά ὑπογραμμίζουν τήν ἀνάγκη τῆς θείας βοήθειας, χωρίς τήν ὁποία εἴμαστε ὄχι μόνον μηδενικά ἀλλά καί ἀρνητικοί».

Νίκος Τσιρώνης

ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΤΟ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ

Μερί τά τέλη Μαρτίου 2011, πληροφορηθήκαμε όλοι, από τόν ήμερήσιο τύπο, ότι ή κυβέρνηση προωθεί σχέδιο νόμου πού άφορᾶ στήν δωρεά όργάνων προκειμένου αυτά νά χρησιμοποιηθοῦν σέ μεταμόσχευση.

Μέ τήν προτροπή τοῦ σεβασμίου πατρός μας Βασιλείου Βολουδάκη, θεωρήθηκε σκόπιμο νά ασχοληθοῦμε λίγο περισσότερο μέ αυτό τό θέμα, κάνοντας μία μικρή έρευνα ή όποία πιστεύουμε ότι θά βοηθήσει νά κατανοήσουμε εάν τό κυοφορούμενο σχέδιο νόμου εἶναι συνταγματικά κατοχυρωμένο.

Ἡ βάση τοῦ προσχεδίου

Τό προσχέδιο νόμου γιά τήν δωρεά όργάνων βασίζεται στήν νεοεισαγόμενη έννοια τῆς «εἰκαζόμενης συναίνεσης». Τί σημαίνει, όμως αυτή ή έννοια; Σημαίνει ότι συνάγουμε από διάφορα τεκμήρια (μαρτυρίες, κλπ.) ότι ό άποθνήσκων θέλει νά εἶναι δότης.

Γεννᾶται, όμως, καί εὐλόγως θεωροῦμε, τό έρώτημα γιατί ό ενδιαφερόμενος δέν εξέφρασε αυτήν τήν έπιθυμία του καθ' όλη τή διάρκεια τῆς ζωῆς του αλλά θά πρέπει νά τήν εἰκάσουμε κατά τήν ώρα τοῦ θανάτου του;

1. - Πέραν όμως αὐτοῦ ή έννοια τῆς «εἰκαζόμενης συναίνεσης», χωρίς νά θεωρηθεῖ ότι ὑπόκειται σέ συνταγματικό έλεγχο, διότι στήν έποχή μας μάλλον γίνεται κατάχρηση τῆς «άντισυνταγματικότητας» τῶν νόμων καί τῶν διατάξεων, έρχεται σέ εὐθεία αντίθεση μέ τό Σύνταγμα τῆς χώρας μας (Σύνταγμα τοῦ 1975), τό όποιο σημειωτέον εἶναι δημοκρατικότερο όλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Συνταγμάτων άκόμη καί τῆς Συμβάσεως περί Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Τό Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, καί μόνον αυτό, προβλέπει τήν έννοια τῆς «ἀξίας» τοῦ ανθρώπου, σέ αντίθεση μέ τήν έννοια τῆς ἀξιοπρέπειας (έννοιας στενότερης) πού προβλέπουν όλα τά ὑπόλοιπα συντάγματα.

Ἔρχεται, επομένως, ή έννοια «εἰκαζόμενης συναίνεσης», σέ καταφανή αντίθεση πρός τό άρθρο 2 παράγραφος 1 τοῦ Συντάγματός μας τό όποιο αναφέρει επί λέξει : « Ὁ σεβασμός καί ή προστασία τῆς ἀξίας τοῦ ανθρώπου άποτελοῦν πρωταρχικήν ὑποχρέωσιν τῆς Πολιτείας».

2. - Τό προσχέδιο όμως εστιάζεται στό γεγονός ότι εάν κάποιος πεθάνει καί δέν έχει όρίσει σαφώς ότι δέν επιθυμεί νά δοθοῦν τά ὄργανά του γιά μεταμόσχευση τότε, αὐτός ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἕνας ἐν δυνάμει μεταθανάτιος δότης γιά κάποιον πού τό χρειάζεται.

Χωρίς ἀμφιβολία, καί ἡ συγκεκριμένη ρύθμιση ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τό Σύνταγμα τῆς χώρας μας καί εἰδικότερα μέ τό ἄρθρο 5 παράγραφος 1 αὐτοῦ σύμφωνα μέ τό ὁποῖο: «Ἐκαστος δικαιούται νά ἀναπτύσσει ἐλευθέρως τήν προσωπικότητά του καί νά συμμετέχει εἰς τήν κοινωνικήν, οἰκονομικήν, καί πολιτικήν ζωήν τῆς χώρας, ἐφ' ὅσον δέν προσβάλλει τά δικαιώματα τῶν ἄλλων καί δέν παραβιάζει τά Σύνταγμα ἢ τά χρηστά ἥθη».

Συνεπῶς, ἡ ρύθμιση αὐτή, ὅπως τήν προβλέπει τό σχέδιο νόμου, ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τήν «ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου».

Τό προσχέδιο νόμου, σύμφωνα μέ πληροφορίες μας, δέν ἔχει ἀκόμη ψηφισθεῖ.

Οἱ ἀντιδράσεις εἶναι πολλές.

Τά πολιτικά κόμματα πρόκειται νά τοποθετηθοῦν ἐπ' αὐτοῦ καί ἡ μείζων ἀντιπολίτευση θά τοποθετηθεῖ ἀρνητικά, ὅπως πληροφορηθήκαμε.

Ἡ «Δημοκρατική Συμμαχία» ἐκφράστηκε ἤδη ἀρνητικά καταδικάζοντας συγκεκριμένα τήν «κρατικοποίηση» τῶν σωμάτων τῶν Ἑλλήνων μετά τόν θάνατο τους ἀφοῦ, μέ τό προσχέδιο νόμου, παραβιάζεται τό πλεόν θεμελιῶδες ἀνθρώπινο δικαίωμα, τῆς ἐλευθερίας, δηλαδή, διάθεσης τοῦ σώματος τοῦ κάθε πολίτη.

-Καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας, ὅμως, κ. Νικόλαος, Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί μέλος τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁργανισμοῦ Μεταμοσχεύσεων, ὁ ὁποῖος, μάλιστα, ἔχει κάνει τήν διδακτορική διατριβή του στίς μεταμοσχεύσεις, μᾶς λέει ὅτι: «ἡ εἰκαζόμενη συναίνεση δέν ἔχει ἠθική βάση, δέν ἔχει λογικό ἔρεισμα καί δέν ἔχει πρακτικό ἀποτέλεσμα. Καμμία εἰκαζόμενη συναίνεση δέν μπορεῖ νά καταργήσει τήν ὑπεύθυνη συγγενική συγκατάθεση».

Και ὁ Ἐθνικός Ὁργανισμός Μεταμοσχεύσεων, ὅπως πληροφορηθήκαμε, εἶναι ἀντίθετος μέ κάποια σημεῖα τοῦ προσχεδίου νόμου.

Γαλάτεια Ἀλεξάκη

Δικηγόρος Δ. Ν.

Σημ. Συντ.: Ἡ κ. Γαλάτεια Ἀλεξάκη ὡς μέλος Κρατικῆς Ἀποστολῆς ἔχει συμμετάσχει σέ πολλές Διεθνεῖς Συναντήσεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως γιά Νομικά Θέματα.

Ο Π. ΜΑΡΚΟΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΘΕΟΥ ΩΣ «ΑΥΡΑΣ ΛΕΠΤΗΣ»!*

Σέ λίγες μέρες συμπληρώνεται ένας χρόνος από της έκδημίας του π. Μάρκου. Ένας ολόκληρος χρόνος πού, παρ' ότι γνωρίζαμε έξ αρχῆς ὅτι θά κυλοῦσε δύσκολα, λόγω τῆς ἀπουσίας του, αὐτός κύλησε πολύ πιά ὀδυνηρά ἀπό τό ἀναμενόμενο καί ἀπέδειξε μέ τόν πιά κατηγορηματικό τρόπο, ὄχι μόνο τή δική μας

ἀνεπάρκεια καί ἀδυναμία στό νά συνεχίσουμε ἐπάξια τό λειτούργημα τῆς κατά Θεόν δημοσιογραφίας, πού αὐτός ἀνέδειξε μέ μοναδικό τρόπο, μαρτύρησε γι' αὐτό καί τό καθιέρωσε, ἀλλά καί τήν ἐν γένει ἐκκλησιαστική γυμνότητα, μαλθακότητα καί ἀτολμία σέ ἕνα κόσμο

Σημ.: Τό ἄρθρο αὐτό πρωτοδημοσιεύθηκε σπίν ἐφημερίδα «Ὁρθόδοξος Τύπος» σίς 15-4-2011.

συγχύσεως θεολογικῆς καί ἰδεολογικῆς συγχύσεως, φανατισμοῦ, μάχης ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, μάχης ἐναντίον τῆς Ἀληθείας καί τῆς σωφροσύνης.

Ἡ ἀναφορά μας, λοιπόν, στό πρόσωπό του ἔχει τόν χαρακτήρα τῆς ἀπολογίας τῆς ἐξομολογήσεως καί τῆς ἰκεσίας.

Νοιώθουμε τήν ἀνάγκη νά τοῦ ὁμολογήσουμε καί νά ἐξομολογηθοῦμε ὅτι, τελικά, δέν ἤμασταν ἔτοιμοι γιά νά βαστάσουμε τήν ἀπουσία του καί αὐτό μαρτυρεῖ τήν πνευματική μας ὀκνηρία καί τό ὅτι ὀλιγωρήσαμε νά ἐργασθοῦμε γιά νά ἀφομοιώσουμε ἐγκαίρως καί στό βαθμό πού ἔπρεπε τά ὅσα ἐκεῖνος μᾶς ἔδειξε μέ τή ζωή του, μέ τά πλούσια ἔργα καί τά λόγια του.

Ἡ ἀναχώρηση τοῦ π. Μάρκου ἀπό τόν μάταιο καί φθαρτό κόσμο μας ἦταν γιά μᾶς ἀναπάντεχη. Ἦταν μιά ἐπιτιμητική ἐπίσκεψη τοῦ Θεοῦ στή δική μας ἀμέλεια καί ἀγνωμοσύνη. Ἦρθε «ὡς παγίς» καί μᾶς συνέλαβε ἀνέτοιμους. Ἦταν σάν μιά ἀπό τίς Παρουσίες τοῦ Θεοῦ, πού γίνονται αἰφνιδιαστικά κατά διαστήματα στήν ἐπίγεια ζωή τοῦ καθενός μας γιά νά ἐξετασθοῦμε ἐάν καί κατά πόσον ἔχουμε ἐτοιμασθῆ γιά νά μᾶς πάρη κοντά Του.

Τό ὅτι νοιώθουμε βαρú τό ἐπιτίμιο αὐτῆς τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θεοῦ, αὐτό δέν βαρύνει τόν Θεό ἀλλά ἐπιβαρύνει τή θέση μας, ἀφοῦ δέν ἔχουμε καμμία ἀπολύτως ἀπολογία γι' αὐτήν μας τήν ἔνδεια καί ἀνετοιμότητα..

Παρά ταῦτα, μᾶς παρηγορεῖ καί μᾶς ἐνισχύη τό νά ἀναπολοῦμε τήν παρουσία τοῦ π. Μάρκου, ὡς Παρουσία τοῦ Θεοῦ μέ τή μορφή φωνῆς «αὔρας λεπτῆς», ὡς παρουσία πού «ἐβάδισε στό χιόνι χωρίς νά ἀφήνη ἴχνη», γιά νά κάνη ἐμφανῆ σέ ἐμᾶς μόνο τά Ἴχνη Ἐκεῖνου! Γιά νά «ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ».

Εἴμαστε εὐγνώμονες καί μαρτυροῦμε ὅτι ὁ ἐπίσκοπος τῶν ψυχῶν μας, π. Μᾶρκος, ἔκαμε τά πάντα ὥστε νά μή μᾶς λείψη τίποτε ἀπό τήν προσωπική πνευματική μας ζωή ἀλλά καί ἀπό τήν πνευματική ζωή τῆς Πατρίδος μας.

Ἀξιοποίησε στό ἔπακρον κάθε ἄνθρωπο πού βρέθηκε στό δρόμο τῆς ποιμαντικῆς του διακονίας, ὅσο στρεβλός κι' ἂν ἦταν ὁ ἄνθρωπος. Ἀξιοποίησε καί μεταμόρφωσε ἀνθρώπους πού ἦσαν ἀποδιοπομπαῖοι ἀπό ὅλα τά περιβάλλοντα. Ἦταν αὐτός πού μᾶς ἔδειξε ἀνάγλυφα ὅτι σκοπός τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Πίστεώς μας εἶναι τό νά ἀποκτήσῃ ὁ καθένας ἀπό μᾶς πραγματική σχέση μέ τόν Θεό καί τοὺς ἀνθρώπους. Μᾶς ἐξήγησε στήν πράξη τά λόγια τοῦ Θεοῦ: «Ὁ ἐξάγων ἄξιον ἐξ

ἀναξίου ὡς τό στόμα μου ἔσται!»! Ἔγινε «στόμα Θεοῦ» ὁ π. Μᾶρκος γιατί ἀπό ὅπου κι ἂν πέρασε δέν ἄφησε ἀναξιοποίητο ἄνθρωπο! Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς εἶπε: «εἰ δυνατόν, μετά πάντων εἰρηνεύετε». Ὁ π. Μᾶρκος ἔκαμε καί τά ἀδύνατα δυνατά καί ἐπέτυχε νά εἰρηνεύη μέ τούς πάντες καί νά εὐεργετῇ τούς πολεμίους του περισσότερο ἀπό τούς συνεργούς του στήν ἱερά του Διακονία!

Αὐτό τό σπάνιο πνευματικό κατώρθωμα τό ἐπέτυχε ὄχι ἀπό καθέδρας, ἀλλά γενόμενος –αὐτός ὁ ὄντως σοφός καί θεολόγος νοῦς– μαθητής καί ὑποτακτικός ὄλων τῶν ἀνθρώπων, μικρῶν καί μεγάλων, σοφῶν καί ἰδιωτῶν, πλουσίων καί πτωχῶν, ἀμαρτωλῶν καί δικαίων.

Ἡ ἀπουσία τῆς μορφῆς του ἀπό τήν στρατευομένη Ἐκκλησία μᾶς γίνεται κάθε μέρα καί περισσότερο αἰσθητή καί ὅσο περνοῦν οἱ μέρες θά γίνεται ἐντονώτερη.

Ὡστόσο ὑπάρχει καί κινεῖται κοντά μας. Δέν εἶναι δυνατόν νά ἀφήσῃ τώρα τό ἱερό ἔργο, πού μέ τόσο θεῖο ἔρωτα ἄσκησε μέ τό ὀστράκινο σκεῦος του, περικείμενος τήν ἀνθρωπίνη ἀσθένεια. Δέν εἶναι δυνατόν νά παύσῃ τώρα πού εἶναι ὅλος Θεῖα Ἐνέργεια τή σχέση του μέ μᾶς, ἂν καί παντελῶς ἀναξίους του. Γιατί ποτέ, ὅσο ζοῦσε, δέν ἀγάπησε τούς ἀνθρώπους ἀνάλογα μέ τήν ἀξία τους ἀλλά ἀγάπησε «τούς πάντας ἐκτενῶς».

Αὐτή του ἡ ἀγάπη εἶναι πού μᾶς συγκροτεῖ καί μᾶς συγκρατεῖ καί πρὸς αὐτήν του τήν ἀγάπη ἀπευθύνουμε «ἐκ βαθέων» τήν ἰκεσία μας νά μείνῃ καί νά μένῃ «μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν ἐστί καί κέκλικεν ἡ ἡμέρα». Τώρα τόν ἔχουμε περισσότερο ἀνάγκη!

Αἰωνία Του ἡ μνήμη καί αἰωνία ἡ Παρουσία Του ἀνάμεσά μας!

π. Β. Ε. Β.

Καί μιά ἐπισκοπική φωνή ἀπό τήν Ρωσία

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΜΑΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ “ΚΑΡΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ”;

Ο γνωστός Καθηγητής Ἐπιδημιολογίας στό Πανεπιστήμιο τοῦ Χάρβαρντ καί ἀκαδημαϊκός κ. Δημήτριος Τρικόπουλος σέ πρόσφατη συνέντευξή του, θέλοντας νά ὑπογραμμίσει τήν μεγάλη προσοχή πού πρέπει νά δείξουμε οἱ Ἕλληνες σέ σοβαρά θέματα ὅπως εἶναι τό κάπνισμα, ἡ κακή διατροφή καί ἡ ἔλλειψη ἀσκησης, δήλωσε μεταξύ τῶν ἄλλων:

«Ἄνησχοῦμε τόσο γιά τήν Ἰαπωνία καί δέν ἀνησχοῦμε γιά συμπεριφορές δικές μας πού εἶναι χιλιάδες φορές πιο ἐπικίνδυνες» (ΤΑ ΝΕΑ, 7-4-2011). Καί πράγματι. Ἄνησχοῦμε ὑπερβολικά γιά ὅτιδήποτε συνταρακτικό συμβαίνει στόν πλανήτη μας, καί μέχρι ἑνός σημείου δικαίως, ἀπό τήν ἄλλη μεριά ὅμως ἀδιαφοροῦμε τελείως γιά δικές μας καθημερινές κακές συνήθειες πού καταστρέφουν τήν ὑγεία μας καί ἀπειλοῦν τήν ζωή μας.

Ἀξιοποιῶντας αὐτό τό παράδειγμα καί μεταφέροντάς το σιά πνευματικά θέματα διαπιστώνουμε ὅτι ἰσχύει ἡ ἴδια ἀκριβῶς ἀντίληψη. Ἄνησχοῦμε πολύ γιά ὀρισμένα πράγματα ἔξω ἀπό ἐμᾶς πού τά βλέπουμε ὡς ἀπειλή γιά τήν προσωπικότητά μας καί ἀδιαφοροῦμε παντελῶς γιά τήν καθημερινή μας ζωή, τίς κακές μας συνήθειες, τά ἀχαλίνωτα πάθη καί τίς κακίες πού ἐκπορεύονται ἀπό τό περίσσειμα τῆς καρδίας μας. Ἄνησχοῦμε γιά τήν ἐπικίνδυνη πυρηνική ἐνέργεια ἀλλά καθόλου γιά τήν δική μας κακή ἐνέργεια πού ἐκπέμπεται πρὸς κάθε κατεύθυνση καί πλήπει τούς γύρω μας μέ τά βέλη τῆς κακίας μας.

Τό θέμα τῆς “Κάρτας τοῦ Πολίτη” ἢ ἀλλοιῶς τῆς σύγχρονης ἠλεκτρονικῆς κάρτας, ἀποτελεῖ ἕνα ἄλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα τῆς νοοτροπίας μας αὐτῆς. Ἐνῶ εἴμαστε ἄκρως ἐπικίνδυνοι γιά τούς ἀνθρώπους πού μᾶς περιβάλλουν ἢ μᾶς πλησιάζουν κι’ αὐτό λόγω τῆς καταστάσεώς μας, ἐμεῖς θεωροῦμε ὡς ἐπικίνδυνη τήν συλλογή κάποιων προσωπικῶν δεδομένων σέ μία κάρτα. Ταυτόχρονα φωνάζουμε κάποια βαρύγδουπα συνθήματα, ὅπως γιά παράδειγμα ὅτι ἡ Κάρτα τοῦ Πολίτη ἀπειλεῖ τήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, καί ὅτι «...οἱ πληροφορίες αὐτές μποροῦν νά ἀνασυρθοῦν σέ ὅποιαδήποτε στιγμή τοῦ βίου τοῦ ἀτόμου καί

νά αποτελέσουν μεγάλο πρόσκομμα στην προσπάθειά του νά αναπτύξει τήν προσωπικότητά του...». Ἀλήθεια τόσο μεγάλη δύναμη αποδίδουμε στους ἄρχοντες τοῦ κόσμου τούτου; Καί ἀπό τήν ἄλλη, τόσο πολύ ὑποτιμοῦμε τίς πνευματικές δυνάμεις πού ἔχει δώσει στόν καθένα μας ὁ Θεός; Δηλαδή ἡ ἐλευθερία καί ἡ ψυχὴ μας κινδυνεύει ἀπό τήν ἔκδοση μιᾶς ἠλεκτρονικῆς κάρτας καί ὄχι ἀπό τόν τρόπο τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς ὅταν εἶναι ἀντίθετος μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ; Ἀλήθεια, εἴμαστε τόσο βέβαιοι ὅτι ἔχουμε κατακτήσει τήν ἐσωτερική μας ἐλευθερία καί τήν προσωπική μας εὐτυχία καί τό μόνο πού ἔρχεται νά ταραξεί τήν γαλήνη μας εἶναι ἡ «Κάρτα τοῦ Πολίτη»; Ἡ μήπως ἡ οἰκογένεια, τό σχολεῖο, ἡ κοινωνία, τό κράτος, συντελοῦν θετικά στήν ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητάς μας καί τό μόνο σοβαρό πρόσκομμα στήν πορεία μας αὐτή ἀποτελεῖ ἡ ἠλεκτρονική κάρτα; Ἀναρωτιέται κανείς: Γιατί ἐπιδιώκουμε νά γινόμαστε τόσο ἐπιπόλαιοι καί τόσο ἐπιφανειακοί μπροστά σά μάτια τῶν κοσμικῶν ἀλλά τουλάχιστον λογικῶν ἀνθρώπων; Ἀκόμη κι ἂν ἰσχυρισθεῖ κανείς ὅτι δέν ἐπιδιώκει κάτι τέτοιο, ὅμως τό ἀποτέλεσμα δέν ἀλλάζει. Παραμένει τό ἴδιο. Λές καί ἔχουμε βάλει στόχο τῆς ζωῆς μας, ἔστω καί ἄθελά μας, νά πείσουμε τούς κοσμικούς ἀνθρώπους ὅτι ὁ χῶρος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι χῶρος δεισιδαιμονίας καί μικρονοητικότητος. Ἐστω κι ἂν δέν τό θέλουμε αὐτό, μποροῦμε δυστυχῶς νά ποῦμε ὅτι μέχρι ἑνός σημείου τό ἔχουμε πετύχει.

Πάντως δέν ἀσχολούμαστε μόνο στήν Ἑλλάδα μέ τό θέμα αὐτό. Καί στήν ὁμόδοξη Ρωσία ὑπῆρξε ἕνας διάλογος μέ πολλές ἀντιπαραθέσεις σχετικά μέ τήν ἠλεκτρονική κάρτα. Εἶναι πολύ σημαντικά καί ἄξια προσοχῆς ὅσα δήλωσε σέ συνέντευξή του στό Ρωσικό Πρακτορεῖο Εἰδήσεων «Ἰντερφαξ» ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κασκελέν Γεννάδιος (Ἐπαρχία Ἀσάνα καί Ἀλμάτι) ὅταν ρωτήθηκε γιά τήν ἠλεκτρονική κάρτα καί τό ἠλεκτρονικό φακέλωμα. «Δυστυχῶς», εἶπε, «ἐμφανίζονται σήμερα μερικοί ἀμόρφωτοι, οἱ ὁποῖοι μέ ὑπερβολικά ψευδοθεολογικά φυλλάδια σά ὁποῖα γράφουν μερικές δεισιδαιμονίες ὅπου λένε ὅτι ἂν ὁ ἄνθρωπος λάβει μιᾶ ἠλεκτρονική κάρτα ἢ ἕνα ἠλεκτρονικό τσίπ, θά τοῦ ἀφαιρεθεῖ ἡ θεόσταλη ἐλευθερία. Οἱ ἀντιλήψεις αὐτές δέν ἔχουν καμία σχέση μέ τήν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας». Σέ ἄλλο σημεῖο τῆς συνέντευξής του μᾶς ἐνημερώνει γιά μιᾶ εἰδική συνεδρίαση τῆς θεολογικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας κατά τό ἔτος 2001 ἡ ὁποία ἀσχολήθηκε μέ τό θέμα αὐτό, καί κατέληξε σέ συγκεκριμένα συμπεράσματα. Καί συνεχίζει: «Νά ἀναφέρω, ὅτι πρῖν

ἀπό τήν συνεδρίαση αὐτή, κατὰ τήν δεκαετία τοῦ 90, μερικοί Ρῶσοι Γέροντες εἶχαν ἀμφιβολίες γιά τό ἐν λόγω θέμα, ὅμως μετὰ τήν συνεδρία τοῦ 2001 ἀποδέχθηκαν τήν ἄποψη τοῦ συνόλου τῆς Ἐκκλησίας».

Ἐπίσης ἀνέφερε ὅτι «ἕνας αὐτόπτης μάρτυρας μοῦ εἶπε κάποτε, ὅτι ἕνας χαρισματικός Γέροντας ἀπό τήν Μορντοβία ὀνόματι π. Ἱερώνυμος, συνήθιζε νά λέγει γιά τήν κάρτα τό ἐξῆς: «Τί εἶναι μωρέ, ἕνα κομματάκι χαρτί εἶναι, ἕνα κομματάκι χαρτί». Καί ἐγώ προσωπικά μπορῶ νά σᾶς ἐπιβεβαιώσω, ὅτι γνωστοί ἀγιορεῖτες Γέροντες εἶχαν τήν ἴδια θέση μέ τόν Γέροντα Ἱερώνυμο ἀπό τήν Μορντοβία». Σέ ἄλλο σημεῖο τῆς συνεντεύξεως, ὁ Θεοφιλέστατος ζήτησε ἀπό τούς πιστούς νά ξαναδιαβάσουν προσεκτικά τά χωρία ἀπό τήν Ἀποκάλυψη ὅπου «ἐκεῖ γίνεται σαφές, ὅτι τό χάραγμα στό μέτωπο καί στό χέρι θά τό λάβουν μόνο ἐκεῖνοι πού συνειδητά θά προσκυνήσουν τόν Ἀντίχριστο, καί θά δεχτοῦν τήν διδασκαλία του». Ἐπεσήμανε ἀκόμη ὅτι «ἐμεῖς εἶναι ἀδύνατο νά σταματήσουμε τήν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης, καθώς καί κάθε νέο ἐπίτευγμα τῆς τεχνολογίας τό ὁποῖο μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ, τόσο γιά τό καλό ὅσο καί γιά τό κακό». Καί κατέληξε λέγοντας ὅτι «δέν ἔχει νόημα ἡ μάχη μέ τά νέα μέσα ἠλεκτρονικῆς καταμέτρησης, ἀλλά τό ζωντανό κήρυγμα τῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης εἶναι αὐτό πού θά μᾶς βοηθήσει νά προσελκύσουμε στήν Ἐκκλησία νέους χριστιανούς». (ἰστοσελίδα Ρομφαία, 31-3-2011)

Νά λοιπόν πῶς τοποθετήθηκε ὑπεύθυνα καί μέ σαφήνεια ἕνας διακεκριμένος Ἐπίσκοπος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά σύμφωνα μέ αὐτά πού μᾶς εἶπε καί ὀλόκληρη ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας. Ἐμεῖς δυστυχῶς, ἐδῶ στήν πατρίδα μας, τελοῦμε ὑπό σύγχυση ἀκόμη, καί θά παραμείνουμε σ' αὐτήν ἄν δέν πρυτανεύσει κάποτε ἡ λογική καί ἡ σύνεση. Ἐνα εἶναι τό βέβαιο. Ὅτι ὅπως μᾶς εἶπε ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός: «Ψυχὴ καί Χριστός σᾶς χρειάζεται. Ἐτοῦτα τά δύο ὅλος ὁ κόσμος νά πέση, δέν ἠμπορεῖ νά σᾶς τά πάρη, ἔξω ἄν τύχη καί τά δώσετε μέ τό θέλημά σας». Τήν ψυχὴ μας καί τήν πίστη μας στόν Χριστό δέν μπορεῖ κανεὶς νά μᾶς τά πάρει. Ἄρα οὔτε ἡ «Κάρτα τοῦ Πολίτη». Καί τό θέλημά μας, ὅταν παίρνουμε ἀπό τήν Πολιτεία μία κάρτα, δέν εἶναι φυσικά νά ἀρνηθοῦμε τήν πίστη μας στόν Χριστό. Ἄλλωστε ὅσοι ἔχουμε πάρει τήν κάρτα μέ τόν Α.Μ.Κ.Α. πάθαμε τίποτε; Ἀλλά φαίνεται ὅτι ὅποτε βγαίνει μιὰ καινούργια Κάρτα ξεχνᾶμε τήν παλιά. Γιατί ἄραγε;

π. Πασχάλης Γρίβας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ: ΕΞΟΡΙΣΤΗ ΚΑΙ ΞΕΝΗ;

«... Ἡ γλῶσσα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι ἀπεικόνισμα τῆς ψυχῆς του τόσο πιστό, ὥστε, κι ἂν ὀλόκληρη ἡ ἑλληνική λογοτεχνία χανόταν, θά μπορούσαμε ν' ἀναπαραστήσουμε τήν ψυχή αὐτή μέ τή βοήθεια μόνο ἑνός ἑλληνικοῦ λεξικοῦ».

Th. ZIELINSKI

Αφήνοντας κατά μέρος τίς ἔριδες καί διαμάχες τῶν φιλόλογων, τούς ἀνεπαρκεῖς καί δίχως μέθοδο καί ποιότητα, πολλές φορές, τρόπους διδασκαλίας τῆς γλώσσας μας, ἡ μελέτη τῆς ἴδιας σέ ὅλες τίς μορφές τῆς εἶναι πολύτιμη καί ἀξίζει πραγματικά, ὅταν τή μιᾶμε καί τήν διαβάζουμε, νά τήν ἐννοοῦμε, νά συνειδητοποιοῦμε τό βάθος καί τήν ὁμορφιά καί τῆς πίο ἀσήμαντης φαινομενικά λέξης.

Εἶναι κοινή διαπίστωση ὅτι μέ τό πέρασμα τοῦ χρόνου ἡ συνοχή τῆς ἀρχαίας καί νέας τῆς μορφῆς χαλαρώνει ὅλο καί πίο πολύ, τό χάσμα βαθαίνει καί ἀυξάνεται ἡ δυσκολία κατανόησης τῆς μορφῆς καί τοῦ περιεχομένου τῆς.

Ἡ σύγχρονη ἑλληνική μας γλῶσσα ὅμως, καλλιεργεῖται καί χρησιμοποιεῖται σωστά καί δημιουργικά, ὅταν παραμένει συνδεδεμένη, ὅπου εἶναι δυνατόν, μέ τήν ἀρχαία τῆς μορφή, μέ τόν ἀπέραντο γλωσσικό πλοῦτο τοῦ ἑλληνικοῦ παρελθόντος, ἀπό τόν Ὅμηρο ὡς τόν Παπαδιαμάντη. Ἀντίθετα, ὅταν ἀποκόπτεται ἀπ' αὐτήν, ἀλλοιώνεται, δέν εἶναι ἱκανή νά σηκώσει τό βάρος στοιχείων καί γλωσσικῶν δομῶν ξένων καί, τελικά, ὑποδουλώνεται σ' αὐτά.

Θά ἀγαπήσουμε τή γλῶσσα μας σέ ὅλες τίς μορφές τῆς, ὅταν προηγουμένως προσπαθήσουμε νά τήν γνωρίσουμε βαθειά. Ὅταν ἀντιληφθοῦμε κάτω ἀπό τήν ἀρχαία τῆς μορφή τήν ἀρετή αὐτῶν πού τήν δημιούργησαν, τόν ἀγῶνά τους νά «συναντήσουν» τόν ἄνθρωπο καί νά γνωρίσουν τήν Ἀλήθεια, ἀνάγκη γι' αὐτούς τόσο μεγάλη, ὥστε νά διεισδύσουν σέ βάθος μέσα στή γλῶσσα τους καί ἔτσι νά τήν ἀνυψώσουν. Ὅταν μᾶς ἀποκαλυφθεῖ μέσα ἀπό τόν τρόπο γραφῆς καί ὁμιλίας τους ὅτι δέν θέλησαν νά δοῦν τά πράγματα μονόπλευρα καί ἀπόλυτα, ὅτι σέβονταν τόν ἀκροατή τους καί ἄφηναν σ' ἐκεῖνον τήν ἐλευθερία νά ἀποφασίσει τί εἶναι ὀρθό καί ἀληθινό.

Τί εἶναι, ἄλλωστε, οἱ ὑποθετικοί λόγοι, πού ἴσως κάποτε νά μᾶς δυσκόλευαν στό συντακτικό καί γιατί στούς ἀρχαίους συγγραφεῖς ἀπαντοῦν σέ τόσο μεγάλη πυκνότητα ὑποθετικοί συλλογισμοί ἀπλοί ἢ καί περίτεχνοι, πάντοτε ὅμως διάφανοι καί ἀκέραιοι σέ ὅλα τά λογοτεχνικά εἶδη ἀπό τήν τραγωδία μέχρι τούς λόγους καί

τήν δημηγορία; Στήν τελευταία θά μπορούσαν κ'άν νά μὴν ὑπάρχουν, ὥστε πολὺ πῖο εὐκόλα καί ἀποτελεσματικά νά ἐπηρεάζεται καί νά χειραγωγεῖται ἡ κρίση (καί ἡ ψήφος!) τοῦ πολίτη μέ τόν ἀπόλυτο, ἄχρωμο καί ἀγοραῖο πολιτικό λόγο. Καί ὅμως, εἶναι ἐκεῖ γιά νά κινητοποιοῦν νοῦν καί κρίση καί εὐαισθησία.

Ἦ τί εἶναι ἡ θαυμαστή ἐπινόηση τῶν μορίων, οἱ πάμπολλοι συνδυασμοί τους πού μᾶς δυσκολεύουν κάποιες φορές νά συλλάβουμε τό νόημά τους; Ἐκεῖνα ὅμως, ὑπάρχουν γιά νά «παρακολουθοῦν» διακριτικά τό λόγο, τά βήματα τῆς σκέψης, νά τόν προστατεύουν ἀπό παρεξηγήσεις καί ἀπό τήν ὑποκειμενική κρίση, ὥστε νά μὴν ἀφήνουν περιθώρια ἀμφισημίας καί τίποτα νά μὴν μένει μετέωρο. Ἡ παρουσία τους φανερώνει τό πραγματικό ἐνδιαφέρον τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνα γιά τήν συζήτηση, νά ἀκούσει τόν συνομιλητή του, νά ζυγίζει τίς λέξεις, νά ἐπεξεργάζεται τόν λόγο, νά γίνεται ἱκανός νά διαλέγεται.

Αὐτήν τή γλῶσσα καί αὐτόν τό λόγο δέν ἀξίζει, ἄραγε, νά τά ἐμπιστευόμαστε στούς μαθητές ὡς βασική μορφή παιδείας, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς μελλοντικές τους ἐπιλογές καί τόν προσωπικό τους προσανατολισμό, ὡς ἄσκηση λόγου καί λογικῆς, ἄσκηση στήν κριτική σκέψη, τονίζοντας τή βαθύτερη σημασία τους, ὡς ἀντίδοτο, τελικά, στήν ἀδυναμία ἔκφρασης, στήν ἀσαφή καί μπερδεμένη σκέψη πού χαρακτηρίζει τίς μέρες μας; Αὐτόν τόν ἑλληνικό λόγο δέν εἶναι πού καλλιέργησε ἡ Δύση καί τόν ἔκανε φιλοσοφία, πού ἐμεῖς σήμερα τόσο θαυμάζουμε καί σπουδάζουμε; Ἡ ἀνθρωπιστική παράδοση τοῦ Βυζαντίου καί οἱ βυζαντινοί λόγιοι πάνω σ' αὐτή τή γλῶσσα δέν ἐργάστηκαν, οἱ ἀγῶνες γιά τά δόγματα τῆς Ἐκκλησίας τούς πρώτους αἰῶνες ἐκεῖ πάλι δέν στηρίχτηκαν, ἀναγνωρίζοντας τήν ἀκεραιότητά της καί οἱ ἅγιοι αὐτή τή γλῶσσα δέν ὤθησαν στά ἅγια συγγράμματά τους σέ ἄλλη σφαιρα πνευματική; Κορυφαία μορφή στή Εὐρωπαϊκή Ἱστορία καί ἡ σπουδαιότερη στήν ἱστορία τῶν κλασσικῶν σπουδῶν στό Βυζάντιο, ὁ Μέγας Φώτιος, διάβασε περισσότερη ἀρχαία λογοτεχνία ἀπ' ὅσο ὁποιοσδήποτε ἄλλος σύγχρονός του.

Ἡ ἑλληνική γλῶσσα ὑπάρχει στούς μέσους αἰῶνες, ὑπάρχει καί στό Βυζάντιο, κάτι πού σήμερα θέλουμε νά ξεχνοῦμε καί λαμπρά κείμενα βυζαντινά ἔχουν ἐξοριστεῖ ἀπό τή διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας καί γλώσσας στά σχολεῖα μας.

Ὁ σοφός καί πρόδρομος τῶν βυζαντινῶν μελετῶν Σπυρίδων Ζαμπέλιος γράφει γιά τήν ἑλληνική γλῶσσα: «... Ἡ γλῶσσα αὐτή, καί τοι τό χυδαῖον ἔνδυμα κατά τήν συνήθη φράσιν, περιβεβλημένη, ἀλλ' ἔχει τοσαῦτα δικαιώματα εἰς τήν εὐγένειαν τήν ἱστορικήν, ἀλλά συγκερνᾷ τά προϊόντα τῶν συνεχομένων ἑλληνικῶν πολιτισμῶν οὕτω προχείρως, οὕτως ἐπιδεξίως καί παρρησιωδῶς, ὥστε ἀρχαία συνάμα καί νεωτέρα, παρά τούς γνωστούς νόμους τῆς γλωσσογραφίας, ἀναδεικνυομένη παρίσταται ὡς τίς ἀνωμαλία πρωτοφανής, ὡς μνημεῖον μακροβιότητος ἐτερότροπον συνάμα καί δυσερμήνευτον. Τίς ὁ μή πάντως ἀπαίδευτος δέν αἰσθάνεται ὅτι τήν γλῶσσαν αὐτήν λαλῶν πολιτογραφεῖται εἰς πάντα δῆμον τῆς ἐλλάδος πολυθεϊκόν τε καί χριστιανικόν ὁμοῦ, ὅτι συνομιλεῖ νῦν μέν μετά ραψωδῶν ὁμηρίδων, νῦν δε μετά θεσπεσίων ἱεραρχῶν, ὅτι κοινωνεῖ ἐξίσου καί πρὸς στρατηγούς δημοκρατίζοντας

καί πρός αὐτοκράτορας Ρωμαίους, ὅτι κατά τινά τρόπον εἶναι καί ζῶν ἐν μέσῳ νεκρῶν καί νεκρός μετά ζώντων; Θεέ μου, οἶαν ἰσχύν σχεδόν ὑπεράνθρωπον θέλει ἀναπτύξει ἡ γλῶσσα αὐτή, ἐπ' ἀνάγκη ποτέ νά γνωρίσῃ ἐκ τῆς βιογραφίας της ὅτι μόνη τῶν λοιπῶν τῆς Εὐρώπης ἔχει, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ παρόντος, τό προνόμιον τοῦ συμπορίζεσθαι τήν ζωήν καί τόν θάνατον, τοῦ ἐμβατεύειν δικαιοματικῶς εἰς τά σκότη τοῦ παρελθόντος, ἴσως περαιτέρω καί αὐτῶν τῶν ἱστορικῶν ἀρχείων, ὅπως ἐνταῦθα προσεπικτᾶται καθ' ἑκάστην νέον ἔρανον ἀνακαινίσεως, τρόπους καλλονῆς ἀπαραμιλλήτου, ἰδιόρρυθμόν τε καί ὑπέραλλον χαρακτῆρα πανελληνικόν.»

Αὐτήν τήν κληρονομιά δέν εἶναι κρίμα νά τήν ἀφήνουμε ἀναξιοποίητη καί, θεωρῶντας τήν «νεκρά γράμματα», νά τήν διαγράψουμε ἀπό τήν μνήμη μας καί μαζί μ' αὐτήν καί ὄλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τήν σεβάστηκαν, τήν διέσωσαν ἀντιγράφοντας μέ εὐλάβεια μέσα στά κελιά, ἀλλά καί ἐκείνους οἱ ὁποῖοι μόχθησαν σκληρά καί τήν καλλιέργησαν;

Ἡ ἴδια ἡ ἐπιστήμη (πορίσματα τῶν νευροβιολόγων) μᾶς λέει ὅτι ἡ μνήμη καθορίζει τήν ποιότητα τῶν ἀνθρώπων καί ταυτίζεται μέ τήν ἀνθρώπινη λογική. Πῶς, λοιπόν, εἶναι δυνατό νά διαγράψουμε ἀπό τή μνήμη μας τήν γλωσσική μας κληρονομιά, ἐπειδή, τάχα, δέν ὑπάρχουν σήμερα αὐτόχθονες ὁμιλητές (!) ἢ ἐπειδή οἱ μαθητές συναντοῦν δυσκολίες ἢ εἶναι κουρασμένοι καί φορτωμένοι μέ ἄλλες πιά «χρήσιμες» καί σύγχρονες γνώσεις; Πῶς, ἐνῶ μελετοῦμε τή Βυζαντινή Ἱστορία, διαγράψουμε τόν πλοῦτο τῆς μεσαιωνικῆς μας Γραμματείας, τήν ἑλληνική γλῶσσα μέσα ἀπό τά βυζαντινά κείμενα; Δέν διαγράψουμε, ἔτσι, κι ἕνα ὀλόκληρο πολιτισμό, κλασσικό καί νεότερο, τίς ἀρετές τῆς γλώσσας του καί τό ὕφος, μέσα ἀπό τό ὁποῖα ἐκφράστηκε καί θά μπορούσαμε, ὅσο εἶναι δυνατόν καί ἀναγκαῖο νά ἀξιοποιήσουμε σωστά; Κι ἂν εἶναι δύσκολη ἡ μελέτη τῆς γλώσσας μας, μήπως δέν εἶναι αὐτό πρόκληση γι' αὐτή;

Οἱ νευροεπιστήμες πού μελετοῦν τόν ἐγκέφαλο καί τίς λειτουργίες του, ἔχουν καταλήξει στό συμπέρασμα πῶς, ὅσο περισσότερα, δυσκολότερα καί συχνά ἐπαναλαμβανόμενα εἶναι τά ἐρεθίσματα πού λαμβάνει ὁ ἐγκέφαλος, τόσο περισσότερο αὐτός ἐνεργοποιεῖται καί τόσο γνωστικά καλύτερα ἀναπτύσσεται. Ἀλλά καί ἡ γνωστική ψυχολογία θεωρεῖ τά ἐρεθίσματα δύναμη πού συντηροῦν γνωσιολογικά τόν ἀνθρώπινο νοῦ, ὁ ὁποῖος μέ τίς τυποποιημένες γνώσεις καί τίς θρυμματισμένες πληροφορίες ναρκώνεται.

Ὁ σημερινός καθημερινός λόγος, ἐπηρεάζεται ἀπό τόν κακοσύνθετο καί ἄσχημο λόγο τῶν ΜΜΕ, δέν βοηθᾷ στή δημιουργία προσωπικοῦ ὕφους καί ἐκφρασης, δέν προβάλλει τήν ἀτομικότητα, τείνει νά μιμεῖται τή γλῶσσα τῶν Η/Υ καί ἴσως δέν γνωρίζουμε ἢ δέν ὑποπτευόμαστε τίς ἐπιπτώσεις πού μπορεῖ νά ἔχει, τελικά, ὁ ψηφιακός πολιτισμός, ἂν δέν προσέχουμε καί δέν ἐπαγρυπνοῦμε, στόν τρόπο λειτουργίας τοῦ ἐγκεφάλου καί στόν τρόπο πού σκεπτόμαστε.

2500 χρόνια πρὶν, ὁ Σωκράτης ἀνησυχοῦσε γιά τήν ἐλεύθερη διάδοση τοῦ γραπτοῦ λόγου, γιατί φοβόταν τήν χωρίς ἔλεγχο καί καθοδήγηση πρόσβαση στήν

πληροφορία και την γνώση, επειδή «... κάθε λόγος, από τη στιγμή που γραφτεί, κυλάει παντού με τον ίδιο τρόπο, και σ' εκείνους που τον γνωρίζουν καλά, και σ' εκείνους που δεν έχουν καθόλου σχέση με το περιεχόμενό του, και δεν ξέρει από μόνος του σέ ποιούς πρέπει να απευθύνεται και σέ ποιούς όχι..» και οι άνθρωποι «.. θά ακούσουν πολλά χωρίς να τα διδαχτούν και, συνακόλουθα, θά πιστέψουν ότι ξέρουν πολλά, ενώ στην πραγματικότητα, στίς περισσότερες περιπτώσεις στερούνται της γνώσης και θά είναι δύσκολοι στό να τους συναναστρέφεται κανείς, αφού, αντί σοφοί, θά έχουν γίνει δοκησίσοφοι.» Για τον Σωκράτη, ο έμψυχος και ζωντανός λόγος είναι καλύτερος και δυνατότερος, γιατί είναι «αυτός που γράφεται με γνώση μέσα στην ψυχή εκείνου που μαθαίνει, ο λόγος που μπορεί να υπερασπίζει τον εαυτό του και που ξέρει σέ ποιούς πρέπει να μιλάει και σέ ποιούς να σπαίρνει». Σήμερα, με τη μετάβαση σέ νέες μορφές επικοινωνίας και παρά τά αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα του γραπτού λόγου και γιά τή διατήρηση της πολιτισμικής μνήμης, οι ανησυχίες του Σωκράτη, ο οποίος περισσότερο ενδιαφερόταν γιά τήν προσωπική μνήμη και τήν ουσιαστική γνώση και αρετή που οδηγεί στον Θεό, φαίνονται πολύ επίκαιρες: 'Η «εμβάπτιση» της νέας γενιάς στον οπτικό και ψηφιακό κόσμο τήν βοηθά να ασκεί τή μνήμη της, τής αφήνει χρόνο να μετατρέπει τίς εικόνες, τίς λέξεις σέ (κριτική) σκέψη, σέ στοχασμό, σέ εμβάθυνση σέ σκέψεις άλλων ανθρώπων, στά διλήμματα και τίς υπερβάσεις τους, σέ ό,τι τους ώθησε έξω από τά όρια της ατομικής επιβίωσης, αλλά και σέ εμβάθυνση στή δική της συνείδηση; Μήπως ανατρέπεται, αν δεν κοπιάσουμε πολύ, ο καθένας προσωπικά, αλλά και ως κοινωνία, ή σχέση με τή γλώσσα γενικότερα; Μήπως άτονει σιγά-σιγά, μά συστηματικά ή ίδια ή μνήμη και αναπτύσσεται ή «ικανότητα» να ξεχνούμε γρήγορα και όριστικά;

Τό σημερινό καθημερινό λεξιλόγιο, περιορισμένο και πολλές φορές συνθηματικό και συναισθηματικά φορτισμένο, οι ξένες λέξεις, οι σύντομες ή κομμένες φράσεις και μέ ξένους χαρακτήρες (greeklish), άπορρυθμίζουν τήν έγκεφαλική λειτουργία. 'Η άλλοίωση της όρθογραφίας, συντακτικων και έκφραστικων δομων, δυσκολεύουν πράγματι τούς νέους στην επαφή τους, όχι πιά μόνο με τήν αρχαία έλληνική, αλλά και πολύ νεότερες μορφές της γλώσσας μας. Στή γλώσσα της νευρογλωσσολογίας θά λέγαμε ότι ή μεταβολή των οπτικων και ακουστικων ερεθισμάτων, λόγω της μεταβολής όσων πιο πάνω αναφέρθηκαν, οδηγεί στην εξασθένιση μέρους του έγκεφαλικου δυναμικου, προκαλώντας εξασθένιση και στην κριτική σκέψη.

Ο γνωστός φιλόσοφος και οικονομολόγος John Stuart Mill τονίζοντας τή διδακτική και παιδαγωγική αξία των κλασικων γλωσσων και μιλώντας γιά τήν εκπαίδευσή του γράφει στην Αυτοβιογραφία του: «Στήν πορεία της εκπαίδευσής μου, τό σημείο που προβάλλει στην επιφάνεια εμφανεστερα είναι ή μεγάλη προσπάθεια να δοθει, κατά τήν διάρκεια ακριβως των παιδικων μου χρονων ένας όγκος γνώσης από αυτούς που θεωρούνται ως οι ανώτεροι κλαδοι της εκπαίδευσης, όγκος γνώσης ο οποίος σπάνια αποκταται (αν αποκταται ποτέ) πριν από τήν άνδρωση. Τό αποτέλεσμα του πειράματος δείχνει τήν άνεση με τήν όποία μπορεί

αυτό νά γίνει, καί ρίχνει ισχυρό φῶς στήν θλιβερή ἀπώλεια τόσων πολύτιμων χρόνων πού δαπανῶνται γιά τήν ἀπόκτηση τῶν ἐλάχιστων ἀρχαίων Ἑλληνικῶν καί Λατινικῶν πού διδάσκονται στά παιδιά τοῦ σχολείου. Μιά ἀπώλεια πού ἔχει κάνει τόσους ἐκπαιδευτικούς ἀνακαινιστές θύματα τῆς ἄκριτης πρότασης νά καταργηθοῦν παντελῶς οἱ κλασσικές γλῶσσες ἀπό τήν γενική ἐκπαίδευση. Ἄν εἶχα προικιστεῖ ἀπό τήν φύση μου μέ γοργή ἀντίληψη, ἢ εἶχα μνήμη πολύ ἀκριβῆ καί μακρά καί χαρακτηῖρα ἰδιαίτερα δραστήριο καί ἐνεργητικό, τό πείραμα δέν θά μπορούσε νά ὀδηγήσει σέ συμπεράσματα· σέ ὅλα ὡστόσο τά προηγούμενα φυσικά δῶρα δέν εἶμαι παρά μᾶλλον κάτω ἀπό τόν μέσο ὄρο: ὅ,τι μπόρεσα νά κάνω ἀσφαλῶς θά μπορούσε νά γίνει ἀπό ὁποιοδήποτε παιδί μεσαιῶς ἰκανότητας καί μετρίας φυσικῆς κατάστασης...»

Ἄς ἀφήσουμε ὅμως τούς ξένους, ὅσο ἀποκαλυπτική κι ἄν εἶναι ἡ πίο πάνω ἐξομολόγηση καί ἄς θυμηθοῦμε τόν δικό μας Παπαδιαμάντη καί ὁ χαιρετισμός συμφιλίωσης πού ἀπευθύνει ὁ ναυτιλλόμενος ἀπέναντι ἀπό τήν κορυφή τοῦ Σουνίου (στό «Ταξίδι-Βαπόρι-Ρωμεῖο») ἄς εἶναι καί πρός τήν τέχνη καί τά μνημεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ λόγου: «Εἶδα τόν ναόν τῆς Ἀθηνᾶς, εἶδα τά ἐρείπια τῆς Σουνιάδος, εἶδα τούς κίονας τῆς Παρθένου, νά δέχονται τήν μελιχράν σκιαύγειαν τῶν βελῶν καί τῶν φίλτρων τῆς Ἑκάτης, ἐπί τῶν γυμνῶν καί ἡγιασμένων καί χρισμένων ἀπό τάς θυέλλας καί ἀπό τούς αἰῶνας μαρμάρων των. Παρ' ὀλίγον θά ἔστελλα φίλημα διά τῆς χειρός... ἄλλ' εἶχα λησμονήσει πρό πολλοῦ πῶς στέλλονται τά φιλήματα. Ἀκουσίως ἔκαμα τόν σταυρόν μου. Ὁ Χριστιανός τῆς σήμερον ἔστελλε διά μέσου ὀγδοήκοντα γενεῶν θρησκευτικόν χαιρετισμόν εἰς τόν εἰδωλολάτρην τόν πρό εἴκοσι καί πέντε αἰώνων».

Στυλιανή Σπυροπούλου

Φοιτήτρια Φιλολογίας

Ἐνδεικτική Βιβλιογραφία:

- T. Zielinski, Ἐμεῖς καί οἱ Ἀρχαῖοι, Ἐκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1994
 Βυζαντιναί Μελέται, Ὑπό Σ. Ζαμπέλιου, Βιβλιοπωλεῖο Διον. Νότη Καραβία, Β' Ἀνατύπωση, Ἀθήνα 1999.
 Ἰ. Ν. Καζάζης, Ἀρχαιοελληνικός Πεζός Λόγος, Ἐκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη 1992
 Ἀ. Βοσκός - Θ. Παπακωνσταντίνου, Ἀπό τή Μετάφραση στό Πρωτότυπο, Ἐκδόσεις Καρδαμίτσα, Ἀθήνα 1992.
 Ν. Καλοσπύρος, Ἡ ἀνάταξη τῆς ἐρώτησης στό μάθημα τῶν κλασσικῶν γλωσσῶν, Ἐκδόσεις Παπαδήμα, Ἀθήνα 2007.
 Πλάτωνος Φαῖδρος, Πλάτωνος Πρωταγόρας.
 Maryanne Wolf, Ὁ Προύστ καί τό καλαμάρι, Πῶς ὁ ἐγκέφαλος ἔμαθε νά διαβάζει, Ἐκδόσεις Πατάκη 2009.
 J. S. Mill, Αὐτοβιογραφία, Φιλολόγος, Τεύχος 58.

Ένα κείμενο πιά επίκαιρο σήμερα παρά τότε πού γράφτηκε!

Η ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Τό κείμενο πού ακολουθεῖ ἐγράφη, ἀπό τόν τότε Ἐπίσκοπο τῆς Ὁρθόδοξης Σερβικῆς Ἐκκλησίας καί σήμερα Ἅγιο Αὐτῆς, Νικόλαο Βελιμίροβιτς (1881- 1956), σχεδόν πρὶν ἀπό ὀκτώ δεκαετίες, ὅταν ἡ Ἀμερική καί ὁ ὑπόλοιπος κόσμος δοκιμάζονταν ἀπό τό οἰκονομικό κράχ τοῦ 1929 καί προέρχεται ἀπό τό βιβλίον «Δρόμος δίχως Θεό δέν ἀντέχεται...», Ἱεραποστολικές ἐπιστολές Α΄, ἔκδ. «Ἐν πλῶ», Ἀθήνα 2008, σσ. 33-36. (Ὁ τίτλος τοῦ πρωτοτύπου εἶναι: «Στόν πάπα-Κάραν γιά τήν κρίση τοῦ κόσμου»). Ὁ λόγος του μεστός καί επίκαιρος ξεδιπλώνεται εὐγλωττα, δίνοντας ἀπαντήσεις στό σύγχρονο ἄνθρωπο τόσο γιά τά αἴτια, ὅσο καί γιά τή διάρκεια τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς καί ὄχι μόνο “κρίσης”. Τό παραθέτουμε:

«Μέ ρωτᾶς, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ἀπό ποῦ προέρχεται ἡ σημερινή κρίση, καί τί σημαίνει αὐτή. Ποίος εἶμαι ἐγώ γιά νά μέ ρωτᾶς γιά ἓνα τόσο μεγάλο μυστικό; «Μίλα, ὅταν ἔχεις κάτι καλύτερο ἀπό τή σιωπή», λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Ὅμως παρόλο πού θεωρῶ, ὅτι ἡ σιωπή εἶναι τώρα καλύτερη ἀπό κάθε ὀμιλία, καί ὅμως λόγω ἀγάπης πρὸς ἐσένα, θά σοῦ ἐκθέσω ἐκεῖνα πού σκέπτομαι περὶ αὐτοῦ πού ρώτησες.

Ἡ κρίση εἶναι ἐλληνική λέξη, καί σημαίνει δίκη. Στήν Ἁγία Γραφή αὐτή ἡ λέξη χρησιμοποιεῖται πολλές φορές. Ἔτσι ὁ ψαλμωδός λέει: «διά τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει» (Ψαλμ. 1, 5). Σέ ἄλλο μέρος πάλι λέει: «ἔλεος καί κρίσιν ἄσομαί σοι, Κύριε» (Ψαλμ. 100, 1). Ὁ σοφός Σολομώντας γράφει, ὅτι «παρά δέ Κυρίου πάντα τά δίκαια». (Παρ. Σολ. 16, 33). Ὁ ἴδιος ὁ Σωτήρας εἶπε, «ἀλλά τήν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ» (Ἰωάν. 5, 22), ἐνῶ λίγο πιά κάτω λέγει πάλι «νῦν κρίσις ἐστί τοῦ κόσμου τούτου» (Ἰωάν. 12, 31). Ὁ ἀπόστολος Πέτρος γράφει «ὅτι ὁ καιρός τοῦ ἄρξασθαι τό κρῖμα ἀπό τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ» (Α΄. Περ. 4, 17).

Ἀντικατάστησε τή λέξη «κρίση» μέ τή λέξη «δίκη» καί διάβασε: «Διά τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν δίκη» ἢ «ἀλλά τήν δίκην πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ» ἢ «νῦν δίκη ἐστί τοῦ κόσμου τούτου» ἢ ὅτι «ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἐτοιμῶς ἔχοντι δικᾶσαι ζῶντας καί νεκρούς».

Ἔως τώρα οἱ Εὐρωπαϊκοί λαοί χρησιμοποιοῦσαν τήν λέξη «δίκη», ἀντί γιά τή λέξη «κρίση», ὅποτε καί νά τούς ἔβρισκε κάποια συμφορά. Τώρα ἡ καινούργια λέξη ἀντικατέστησε τήν παλιά, καί τό κατανοπτό ἔγινε ἀκατανόπτο. Ὅταν γινόταν ζηρασία, πλημμύρα, πόλεμος ἢ ἔπεφε ἐπιδημία, ὅταν ἔρριχνε χαλάζι, γίνονταν

σεισμοί, πνιγμοί και άλλες συμφορές, λέγανε «Θεία δίκη!».

Και αυτό σημαίνει: κρίση μέσα από ξηρασίες, κρίση μέσα από πλημμύρες, μέσα από πολέμους, μέσα από επιδημίες κ.λ.π. Και **τή σημερινή χρηματικό-οικονομική δυσκολία ο λαός την θεωρεί ως Θεία δίκη, όμως δεν λέει η δίκη αλλά η κρίση.** Έτσι ώστε η δυσκολία να πολλαπλασιάζεται με τό να γίνεται άκατανόητη! Έφ'όσον όσο ονομαζόταν με την κατανοητή λέξη «δίκη», ήταν γνωστή και η αίτια, λόγω της οποίας ήρθε η δυσκολία, ήταν γνωστός και ο Δικαστής, ο Όποιος επέτρεψε την δυσκολία, ήταν γνωστός και ο σκοπός της επιτρεπόμενης δυσκολίας. Μόλις όμως χρησιμοποιήθηκε η λέξη «κρίση», λέξη άκαταλαβίστικη σε όλους, κανείς δεν ξέρει πιά να εξηγήσει ούτε για ποιο λόγο, ούτε από Ποιον, ούτε ως προς τί. Μόνο σ' αυτό διαφέρει η τωρινή κρίση από τις κρίσεις που προέρχονται από την ξηρασία ή την πλημμύρα ή τον πόλεμο ή την επιδημία ή τους πνιγμούς ή κάποιους άλλους πειρασμούς.

Μέ ρωτᾶς για την αίτια της τωρινής κρίσης, ή της τωρινής Θείας δίκης! **Ή αίτια είναι πάντα η ίδια.** Ή αίτια για τις ξηρασίες, τις πλημμύρες, τις επιδημίες και άλλα μαστιγώματα της γενιάς των ανθρώπων είναι η αίτια και για την τωρινή κρίση. **Ή άποστασία των ανθρώπων από τον Θεό.** Μέ την άμαρτία της Θεο-άποστασίας οι άνθρωποι προκάλεσαν αυτή την κρίση, και ο Θεός την επέτρεψε, ώστε να ξυπνήσει τους ανθρώπους, να τους κάνει ένσυνείδητους, πνευματικούς και να τους γυρίσει προς Έκεϊνον. Στις μοντέρνες άμαρτίες-μοντέρνα και η κρίση. Και όντως ο Θεός χρησιμοποίησε μοντέρνα μέσα ώστε να τό συνειδητοποιήσουν οι μοντέρνοι άνθρωποι: χτύπησε τις τράπεζες, τά χρηματιστήρια, τις οικονομίες, τις συναλλαγές των χρημάτων. Άνακάτωσε τά τραπέζια στις συναλλαγές σ' όλο τον κόσμο, όπως κάποτε στό ναό των Ίεροσολύμων. Προξένησε πρωτόγνωρο πανικό μεταξύ εμπόρων και αυτών που ανταλλάσσουν τό χρῆμα. Προκάλεσε σύγχυση και φόβο. Όλα αυτά τά έκανε για να ξυπνήσουν τά υπερήφανα κεφαλάκια των σοφών της Εύρώπης και της Άμερικῆς, για να έλθουν εις έαυτούς και να πνευματικοποιηθούν. Και από την άνεση και τό άγκυροβόλημα σιά λιμάνια της υλικῆς σιγουριᾶς να θυμηθούμε τις ψυχές μας, να αναγνωρίσουμε τις άνομιές μας και να προσκυνήσουμε τον ύψιστο Θεό, τον ζωντανό Θεό.

Μέχρι πότε θά διαρκέσει η κρίση; Όσο τό πνεῦμα των ανθρώπων παραμείνει δίχως άλλαγή. Όσπου οι υπερήφανοι υπαίτιοι αυτής της κρίσης να παραιτηθούν μπροστά στον Παντοδύναμο. Όσπου οι άνθρωποι και οι λαοί να θυμηθούν, την άκαταλαβίστικη λέξη «κρίση», να τή μεταφράσουν στή γλώσσα τους, ώστε με άναστεναγμό και μετάνοια να φωνάξουν: «ή Θεία δίκη»!

Πές και έσύ, τίμια πατέρα, η Θεία δίκη, αντί η κρίση, και όλα θά σου γίνουν ξεκάθαρα» Χαιρετισμούς και ειρήνη !

Γιά την άντιγραφή

Ίωάννης Χαραλάμης & Αικατερίνη Παπαδάκη

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΧΑΣΜΑ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ & ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Σκοπεύουμε νά ἐπεκταθοῦμε ἐπὶ τοῦ θέματος μελετῶντας τὴν Κοινωνικοοικονομικὴ Διδασκαλία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Στό περασμένο ἄρθρο παρατηρήσαμε:

1. ὅτι οἱ πατέρες τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας συνεισφέρουν οὐσιαστικά στὴν οἰκονομικὴ σκέψη (δῶσαμε ἔμφαση στὴν προωθημένη συλλογιστικὴ τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου περὶ διαλεκτικῆς τῆς χρήσεως τοῦ πλούτου/κεφαλαίου μέ κριτήριον προσωπικούς ἢ κοινωνικούς λόγους)

2. ὅτι ἀπὸ τὸν 13ο αἰῶνα ἀπουσιάζει ἐντελῶς ἀπὸ τίς ζυμώσεις τῶν οἰκονομικῶν θεωριῶν καὶ προτάσεων αὐτῆ ἡ σκέψη

3. τὴν σχέση πνεύματος Καπιταλισμοῦ καὶ Προτεσταντικῆς Ἠθικῆς. Ἀναφέρουμε ἐν τάχει ὅτι σύμφωνα μέ τὸν κοινωνιολόγο Max Webber τὸ πνεῦμα τοῦ Καπιταλισμοῦ πού διαμορφώνεται καὶ ἐπεκτείνεται ἀπὸ τὸν 16ο αἰῶνα καὶ ἔπειτα, εἶναι συνέπεια καὶ προϊόν τῶν ἱστορικῶν φαινομένων: Ἀναγέννησης–Μεταρρύθμισης–Διαφωτισμοῦ. Ὁ ὀρθὸς λόγος, ὁ ἀτομισμός, ὁ προτεσταντικὸς ἐγκόσμιος ἀσκητισμός (κυρίως ὁ πουριτανισμός καὶ ὁ καλβινισμός), ἡ θεολογικὴ θεωρία τοῦ Ἀπόλυτου Προορισμοῦ εἶναι παράγοντες πού καθορίζουν θεμελιωδῶς τὴν συμπεριφορὰ καὶ τὴν στάση ζωῆς τοῦ δυτικοῦ ἀνθρώπου καὶ διαμορφώνουν ἓνα πλαίσιο μέσα στοῦ ὁποῖο τὸ πνεῦμα τοῦ Καπιταλισμοῦ ἀνθεῖ.

Ἄς ἐπανέλθουμε ὁμῶς στὶς προτάσεις πού διατυπώνουν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες σχετικὰ μέ κοινωνικοοικονομικά ζητήματα, παραθέτοντας κάποιες ἀπὸ αὐτές (θὰ δοῦμε καὶ μία πρόταση τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμά), καὶ ἀντιστοιχίζοντάς τις μέ ιδιότητες τοῦ δυτικοῦ νεωτερικοῦ ἀνθρώπου καὶ μέ συγκεκριμένα διαχρονικά κοινωνικά καὶ οἰκονομικά φαινόμενα:

Ἀτομοκεντρισμός-Σκοπὸς Ἐργασίας: «Οὐδέν τῷ Θεῷ περισπούδαστον ὡς τὸ ἠνῶσθαι καὶ συνδεδέσθαι ἡμᾶς ἀλλήλοις». (Ὁμιλία Α΄ Περὶ Ἀγάπης- Ἱερός Χρυσόστομος). Ὁ Μ. Βασίλειος στό σκοπὸ τῆς ἐργασίας δίνει μία ρηξικέλευθη ἀπάντηση: ὁ ἐργαζόμενος ὀφείλει νά ἐργάζεται ὄχι γιὰ νά καλύψει τίς ἀνάγκες του, ἀλλὰ γιὰ νά τηρήσει τὴν ἐντολή τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον. «Σκοπὸς οὖν ἐκάστῳ προκεῖσθαι ὀφείλει ἐν τῷ ἔργῳ ἢ ὑπηρεσία τῶν δεομένων, οὐχὶ ἡ ἰδία αὐτοῦ χρεία» (Ὅροι κατὰ Πλάτος Β΄)

Πλεονεξία- Ἀκόρεστη τάση αὐξήσεως χρησιμότητος-κέρδους : “Ἐσὺ

δέν εἶσαι πλεονέχτης; Ἐσύ δέν εἶσαι κλέφτης, ἀφοῦ σφετερίζεσαι ἐκεῖνα πού δέχτηκες ἀπό τόν Θεό γιά νά τά διαχειριστεῖς ὡς οἰκονόμος; Μήπως νομίζεις ὅτι θά ὀνομαστεῖ λωποδύτης μόνον ἐκεῖνος πού γδύνει κάποιον καί τοῦ ἀρπάζει τά ρούχα, ἐνῶ ἐκεῖνος πού δέν ντύνει τόν γυμνό, ἂν καί μπορεῖ νά τό κάμει, ἀξίζει νά πάρει ἄλλο ὄνομα; Πρόσεξε! Τό ψωμί πού ἐσύ παρακρατεῖς, εἶναι τοῦ πεινασμένου· τό ἔνδυμα πού φυλάγεις στίς ἀποθήκες σου, εἶναι τοῦ γυμνοῦ· τό παπούτσι πού σαπίζει στό σπίτι σου, εἶναι τοῦ ξυπόλυτου· τά χρήματα πού τά κατακρατεῖς χωμένα στή γῆ, εἶναι ἐκεῖνου πού ἔχει ἀνάγκη. Ὡστε λοιπόν τόσους ἀδικεῖς, ὅσους θά μποροῦσες νά βοηθήσεις». (Μεγ. Βασιλείου «περί πλεονεξίας»). Ὁ καθηγητής Κ. Ζουράρις ἐντυπωσιασμένος ἀπό τόν Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ γράφει:

“Νά ἀσκεῖς τήν ἀντίδοσιν” μᾶς λέει, νά δίνεις συνέχεια ἀπό τό λίγο σου ἤ τό πολύ σου καί νά προπονεῖσαι στό ὀλιγοδεές. “Νά ζεῖς ἐν ὀλιγοδείᾳ” συνεχίζει, νά ἀρκεῖσαι δηλαδή στά ὄλο καί λιγότερα, καί νά νιώθεις πλουσιότερος ἐπειδή μοιράζεις καί σκορπᾶς στούς ἄλλους τά ὑπάρχοντά σου. Στούς ἄλλους καί ἄς μήν εἶναι φτωχοί.(!) (ἡ δυτική ὀρθολογική συμπεριφορά πάει περίπατο..). Ἐσύ νά μήν νοιώθεις τήν ἀνάγκη νά εἶσαι πλούσιος.»

Χρῆμα-Πλοῦτος: « Ὡς πότε θά εἶναι παντοδύναμο τό χρῆμα, ὡς πότε θά κυβερνᾷ ὁ πλοῦτος, ἡ αἰτία ὄλων τῶν πολέμων, γιά τόν ὁποῖο κατασκευάζονται τά ὄπλα καί ἀκονίζονται τά ξίφη;» (Μέγας Βασίλειος “Πρός Πλουτοῦντας”). Τούς ὄρους παραγωγικότητα καί κέρδος δέν τούς συναντᾶμε πουθενά στά κείμενα τῶν Πατέρων, καί σέ ἀντίθεση μέ τόν ὀρθολογιστή Προτεστάντη πού ἔχει καθῆκον ἀπέναντι στόν Θεό νά δημιουργεῖ καί νά συσσωρεύει πλοῦτο, ὡς ἐπιβεβαίωση τῆς Θεῆς Χάριτος στό πρόσωπό του (!), ὁ Ὀρθόδοξος διαβάζει τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο ὁ ὁποῖος εἶναι κατηγορηματικός: «Οὐ τά ἀλλότρια ἀρπάζειν μόνον ἀλλά καί τά ἑαυτῶν μή μεταδιδόναι ἑτέροις καί τοῦτο ἀρπαγή καί πλεονεξία καί ἀποστέρησις ἐστίν» (12ῆ Ὁμιλία).

Κοινωνική ἀδικία: Τήν κοινωνική ἀδικία τήν χαρακτηρίζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὡς ἐκτροπή ἀπό τή φυσική τάξη τῶν πραγμάτων, ὅπως αὐτήν τήν εἶχε ὀρίσει ὁ Θεός. Ὡς ἐκτροπή δηλαδή ἀπό τήν ἰσότητα. «Πενία καί πλοῦτο ὑστερον ἐπεισηλθον τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ὡσπερ ἀρρωστήματα ... τό τῆς φύσεως εὐγενές, πλεονεξία κατέτεμε, προσλαβοῦσα καί νόμον, τῆς δυναστείας ἐπίκουρον» («Περί Φιλοπτωχείας»)

Ἀναγεννητική ιδιότητα τοῦ χρήματος μέσω τοῦ τόκου (βασικός πυλῶνας τοῦ πνεύματος τοῦ καπιταλισμοῦ). Ἡ παρακάτω νοουθεσία εἶναι ἐπίκαιρη καί σχετική μέ τήν δανειακή ὀμηρία στήν ὁποία βρίσκεται ἡ χώρα μας: «Νά μή δεχτεῖς ποτέ δανειστή, πού σέ πολιορκεῖ. Νά μήν ἀνεχθεῖς ποτέ νά

σέ αναζητοῦν, γιά νά βροῦν τά ἴχνη σου καί νά σέ συλλάβουν σάν ἄλλο θήραμα. Τό δάνειο εἶναι ἡ ἀρχή τοῦ ψεύδους· εἶναι ἀφορμή ἀχαριστίας, ἀγνωμοσύνης καί ἐπιπορκίας. Ἦλλα λέει ἐκεῖνος πού δανεῖζεται καί ἄλλα ἐκεῖνος πού δανεῖζει... Εἶσαι φτωχός τώρα, ἀλλά ἐλεύθερος. Ὅταν δανειστεῖς, ὄχι μόνο δέν θά πλουτίσεις, ἀλλά θά χάσεις καί τήν ἐλευθερία σου... Ἡ φτώχεια δέν φέρνει καμιά ντροπή. Γιατί λοιπόν νά προσθέτουμε στόν ἑαυτό μας τή ντροπή τοῦ δανείου; Κανείς δέν θεραπεύει τά τραύματά του μέ ἄλλο τραῦμα, οὔτε θεραπεύει τό ἕνα κακό μέ ἄλλο κακό, οὔτε ἐπανορθώνει τή φτώχεια μέ τόκους. Εἶσαι πλούσιος; Μή δανεῖζεσαι. Εἶσαι φτωχός; Μή δανεῖζεσαι». (Μεγ. Βασιλείου, «ΙΔ Ψαλμ. καί περί τοκιζόντων»). Ὅχι μόνο δηλαδή ὁ Μέγας Βασίλειος καυτηριάζει τό φαινόμενο τῆς τοκοληψίας ἀλλά στρέφεται καί κατά τοῦ δανεισμοῦ αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ!

Τό πρότυπο ἀνθρώπου πού προβάλλουν λοιπόν οἱ Πατέρες, δέν “χωράει” σέ κανένα οἰκονομικό ὑπόδειγμα καί μοντέλο, καθώς εἶναι ξένο πρὸς αὐτά, πρεσβεύει κάτι μὴ ὀρθολογικό (σύμφωνα μέ τόν δυτικό ὀρισμό τοῦ ὀρθολογικοῦ), καί εἶναι ἐκτός τῆς φιλοσοφίας, τῆς δομῆς καί τῶν σκοπῶν αὐτῶν.

Ὁ Ὁρθόδοξος δέν καλεῖται μέσω τῶν Πατερικῶν κειμένων νά ὑπηρετεῖ καί νά συμπράττει μέ εἰσαγόμενα κοσμικά οἰκονομικά συστήματα πού γεννοῦν τήν ἀδικία. Ἀντιθέτως στοχεύει μέσω τῆς ἄσκησης καί τοῦ ἐσωτερικοῦ του ἀγῶνα στό νά καθίσταται σταδιακά ὀλοένα καί πῖο ἀνυπάκουος στίς ἐπιταγές καί στό πνεῦμα αὐτῶν τῶν συστημάτων, ποθῶντας τόν τρόπο ζωῆς τῆς πρώτων Χριστιανῶν ὅπου κυριαρχοῦν ἡ ἀκτημοσύνη, ἡ ἰσονομία, ἡ ἰσηγορία καί ἡ ἐλευθερία καί σκεπτόμενος διαρκῶς τά λόγια τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου ἀπό τήν 11η Ὁμιλία στίς Πράξεις: «...θά ξεχυνόταν πλουσιοπάροχα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ πάνω σέ μιά τέτοια κοινωνία... θά μετατρέπαμε τή γῆ σέ οὐρανό ...Καί ὁμως σήμερα οἱ ἄνθρωποι φοβοῦνται αὐτή τή ζωή τῆς κοινοκτημοσύνης περισσότερο, κι ἀπό τό νά πέσουν σέ πέλαγος ἄγνωστο καί ἀπέραντο. Ἦν ὁμως τήν εἶχαμε δοκιμάσει, σίγουρα θά τολμούσαμε νά τήν ἐφαρμόσουμε. Ἦν προχωρούσαμε σ' αὐτήν τήν κατεύθυνση προοδευτικά, πιστεύω πῶς μέ τή χάρις τοῦ Θεοῦ, αὐτό πού τώρα μοῦ φαίνεται ἀκατόρθωτο, θά γίνει. Μόνο δῶστε ἐμπιστοσύνη στά λόγια μου καί θά πραγματοποιήσουμε σταδιακά τό κατόρθωμα αὐτό..»

Δημήτρης Νίκας

Οἰκονομολόγος

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΥΦΗ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Σέ ένα μήνα γίνομαι κουμπάρα! Θά 'χω τή χαρά νά παντρέψω μία αγαπημένη φίλη καί συμφοιτήτρια. Μία επαναστάτρια πού στέκεται άπέναντι στή “νεκρή καταθλιπτική «μετά» εποχή μας” (κατά τή διατύπωση τής ψυχο-άπελευθερωτικής άπάντησης τού προηγούμενου τεύχους) καί ή όποία, παρά τήν κρίση καί «τίς σκουριασμένες νοοτροπίες πού μόνο περιορισμούς καί δεσμά μās βάζουν», επέλεξε έναν άληθινό δεσμό ζωής μέ τόν άνθρωπό της υπό τήν εύλογία τού Πατρός καί έναν συνακόλουθο πνευματικό σύνδεσμο μέ τή φίλη κουμπάρα της (κουμπάρος: αυτός πού παντρεύει ή βαφτίζει κάποιον· έτυμολογεΐται άπό τό μεταγενέστερο λατινικό *compater* < *com* + *pater* (*cum* = πρόθεση = μαζί, *pater* = “πατέρας”): Γ. Μπαμπινιώτη, Λεξικό τής Νέας Έλληνικής Γλώσσας, λ. κουμπάρος).

Μέ άφορμή αυτή τή “συγγένεια” πού μέ τό καλό θά άποκτήσουμε, μου γεννήθηκε ένα έρώτημα σχετικά μέ τό πόσο “άπαραίτητος” είναι στά μυστήρια τού γάμου καί τής βάφτισης εκείνος “πού παντρεύει ή βαφτίζει κάποιον”. Για παράδειγμα, ή φράση “θά σε πάρω μέ παπά καί μέ κουμπάρο” δηλώνει τό ότι “θά σε παντρευτώ μέ όλους τούς τύπους” (βλ. λ. κουμπάρος ό.π.) ή καί κάτι παραπάνω γιά τήν έκκλησία; Καί άκόμη, τί χαρακτηρίζεται ως μυστήριο στήν Έκκλησία; (ή έτυμολογία τής άρχαιοελληνικής λέξης “μυστήριον” έχει ξανααναφερθεί: άπό τό ρήμα “μύω” πού σημαίνει “κλείνω τά μάτια”). Τά μυστήρια μεταξύ τους διαφέρουν καί άξιολογικά; Είναι δηλ. άλλα “σημαντικά” καί άλλα “λιγότερο σημαντικά”;

Καί τέλος, δύο νέοι άνθρωποι πού έχουν άποφασίσει νά ένωθούν μέ τά “δεσμά τού γάμου”, γιατί θά ‘λεγε κάποιος, νά ‘ρθουν στήν Έκκλησία καί νά μίν πώνε στό Δημαρχείο, άφοϋ γιά τήν κοινωνία, καί στίς δύο περιπτώσεις, τό άποτέλεσμα θά είναι τό ίδιο: “παντρεμένοι”, οϋτως ή άλλως; Καί ιδιαίτερα όταν ή ίδια κοινωνία, ό “λόγος” της καί οι συμβάσεις της (νυφικά, λαμπάδες, προσκλητήρια, γεύματα κ.τ.λ.) ώθούν έν μέρει τά νέα ζευγάρια πού δέν έχουν οικονομική άνεση στή “λύση” τού Δημαρχείου, “γιά νά μίν ξοδευθούν”;

Μαντώ Βασιλάκη
Φοιτήτρια Φιλολογίας

Αγαπητή Μαντώ, μέ τό καλό νά γίνεις παράνυμφος στό γάμο τής φίλης σου, στήν όποία εύχομαι νά ζήσει ευτυχισμένη μαζί μέ τόν σύζυγό της μέχρι τά βαθειά τους γεράματα.

Ἐπειδή τὰ περιθώρια τοῦ χώρου τοῦ περιοδικοῦ μας στενεύουν λόγω τῆς πληθώρας τῆς ὕλης, δέν ἔχουμε τή δυνατότητα νά ἐπεκταθοῦμε καί σέ γλωσσολογικές παρατηρήσεις, καί σέ ἐτυμολογικές ἀναλύσεις - αὐθαίρετες ἤ μή - λέξεων. Ἐκτός ὅμως τοῦ περιορισμένου χώρου, ὑπάρχουν καί δύο ἐπιπλέον λόγοι: καί γιά νά μή γίνουμε ἀνιαροί στούς ἀναγνώστες πού ἐνδιαφέρονται γιά πιά οὐσιαστικά πράγματα ἀπό τήν προέλευση τῶν λέξεων, ἀλλά καί γιατί δέν πρέπει νά δώσουμε τήν ἐντύπωση ὅτι κάνουμε ἐπίδειξη γνώσεων καί «πουλάμε ἐξυπνάδες» κατά τό κοινῶς λεγόμενο. Ἔτσι, ἐμεῖς, θά ἀκολουθήσουμε τή γλώσσα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀκριβολογεῖ καί ἐκφράζει μέ σαφήνεια τήν ἀλήθεια τῶν πραγμάτων.

Ἡ Ἐκκλησία, λοιπόν, ἔχει τούς **παρὰνυμφοὺς** καί τούς **ἀναδόχους**. Ὁ/ἡ παρὰνυμφος, ἀλλάζει τὰ στέφανα καί συνοδεύει τό ζευγάρι στή χαρά τοῦ γάμου σάν μάρτυρας αὐτῆς τῆς χαρᾶς, διαβεβαιώνοντας μέ τήν παρουσία του/της τήν Ἐκκλησία, ὅτι οἱ δύο ἄνθρωποι πλησιάζουν στό Μυστήριο ἔχοντας τίς προϋποθέσεις πού χρειάζονται.

Ὁ/ἡ ἀνάδοχος πάλι, ἔχει πολύ πιά σοβαρό ρόλο στό Μυστήριο τῆς Βαπτίσεως, γιατί ὁμολογεῖ τήν Πίστη ἐξ ὀνόματος τοῦ νηπίου πού βαπτίζει καί μπαίνει ἐγγυητής ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι τό παιδί θά ἀνατραφεῖ χριστιανικά. Ὁ/ἡ ἀνάδοχος πρέπει νά εἶναι γιά τό παιδί πού βάπτισε ἕνας ἐπιπλέον γονέας, πού θά τό ἀνατρέφει πνευματικά καί θά εἶναι ὑπεύθυνος γι' αὐτό, ὅσο, βέβαια, τοῦ ἐπιτρέπουν οἱ γονεῖς.

Στή ζωή μας, δυστυχῶς, πολλά σημαντικά πράγματα ἔχουν χάσει τή σημασία τους καί ἔχουν γίνει τύπος χωρίς νόημα. Κοντεύουμε νά ξεχάσουμε ἀκόμα καί τό γιατί ἔχουμε ἀνάγκη τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ ζωή μας ἔχει γίνει τόσο ἐπιφανειακή, τόσο ἐξω ἀπό τόν ἑαυτό μας, τόσο ἀνούσια, ὥστε δέν θέλουμε πιά νά κρατήσουμε τήν κάθε στιγμή της καί νά τήν ἐξασφαλίσουμε στήν αἰωνιότητα. “Who wants to live forever”, ρωτᾷ χαρακτηριστικά ἕνα παραδοσιακό Ἴρλανδέζικο τραγούδι, θεωρῶντας βέβαιο ὅτι δέν θά θέλει κανείς νά ζήσει γιά πάντα, ἀφοῦ ἡ ζωή μας μοιάζει ἀνυπόφορη, παρ' ὅλο πού εἶναι τόσο σύντομη.

Τί σχέση ἔχουμε ἐμεῖς μέ τήν αἰωνιότητα; Ὅταν ἡ καρδιά μας χαίρεται μέ τήν ἀλλαγὴ τῶν ἐρωτικῶν συντρόφων, ἀπό τήν πρώτη μας νεότητα μέχρι τὰ γεράματα, ποιόν ἀπ' ὅλους θά πάρουμε μαζί μας στήν αἰωνιότητα; Ὅταν οἱ ἐρωτικές μας σχέσεις εἶναι γιά μᾶς θέμα βιολογικῆς ἀνάγκης, πού χωράει ἐκεῖ Μυστήριο; Καί τὰ ζῶα ἔχουν τό ἐνστικτο τῆς ἀναπαραγωγῆς - καί μάλιστα κάποια ἔχουν ἕνα καί

μοναδικό σύντροφο σ' όλη τους τή ζωή - κι ανταποκρίνονται στό ένστικτό τους χωρίς νά τό κάνουν καί θέμα!

Τά Μυστήρια τοῦ Θεοῦ ὅμως, μπορεῖ νά ἔχουν ἀρχή σ' αὐτή τή ζωή ἀλλά δέν ἔχουν τέλος. Τό Μυστήριο τοῦ Γάμου δέν εἶναι μόνο γιά νά εὐλογεῖ τό ένστικτο τῆς ἀναπαραγωγῆς γιά νά διαιωνίζεται τό ἀνθρώπινο εἶδος. Ὁ Γάμος εἶναι γιά ὅσους θέλουν νά μάθουν, νά ζήσουν καί νά ἐργαστοῦν μιά σχέση πού ἔχει μέν ἀρχή, ἀλλά δέν ἔχει τέλος καί πού δέν γνωρίζει θάνατο, γιατί συνεχίζεται ἀκόμη κι ὅταν ὁ θάνατος χωρίσει προσωρινά τούς δύο. Ὅποιος ξεκινάει ἕναν γάμο ἀφήνοντας ἀνοιχτή τή «θέση» καί σέ κάποιον ἄλλον, τότε αὐτός ὁ ἀνθρώπος δέν χρειάζεται κανένα Μυστήριο. Εἴτε στό δημαρχεῖο παντρευτεῖ εἴτε στήν Ἐκκλησία, τό ἴδιο τοῦ κάνει.

Μικρό Μυστήριο καί μεγάλο Μυστήριο δέν ὑπάρχει. Ὅλα εἶναι μεγάλα, γιατί ὅλα τά παίρνει μαζί του ὁ ἀνθρώπος μετά τό θάνατό του. Ἡ μόνη διαφορά εἶναι ὅτι ἄλλα εἶναι προαιρετικά καί ἄλλα ὑποχρεωτικά. Κανείς ἀβάπτιστος δέν μπορεῖ νά ἀνήκει στήν Ἐκκλησία, ἀλλά ἄγαμος μπορεῖ νά μείνει ἄν θέλει.

Τά Μυστήρια τοῦ Θεοῦ δέν ἀγοράζονται καί δέν πωλοῦνται, γι' αὐτό δέν μπορεῖ νά τά μεταφράζει κανείς σέ χρήματα. Οἱ δεξιώσεις κι οἱ στολισμοί εἶναι κοσμικές ἐπιδείξεις, δέν εἶναι συνοδευτικά τοῦ Γάμου. Ὅλα τά ὑπόλοιπα εἶναι δικαιολογίες χωρίς νόημα. Οὔτε μπορεῖ κανείς νά «ζυγίσει» καί νά μετρήσει καί νά ἀριθμήσει τά ἄπειρα μυστήρια τοῦ Θεοῦ πού μᾶς συνοδεύουν στήν κάθε μας μέρα. Καί τό ὅτι μᾶς κάλεσε στήν ὑπαρξη, ἕνα μυστήριο εἶναι, ὅπως καί τό ὅτι μᾶς προγνώρισε προτοῦ ὑπάρξουμε. Μυστήριο εἶναι καί τό ἔλεός Του, πού μᾶς σκεπάζει ὅλη μέρα κι ὅλη νύχτα. Μυστήριο εἶναι οἱ τρόποι πού βρίσκει γιά νά μᾶς βοηθάει στή σωτηρία μας. Μυστήριο εἶναι καί ἡ Χάρις Του πού μαλακώνει τήν πέτρινη καρδιά μας. Μυστήριο εἶναι κάθε δάκρυ μετανοίας, κάθε τί καλό πού θά μᾶς συνοδεύσει τήν ὥρα τοῦ θανάτου μας. Γιατί ὁ Θεός μας εἶναι Μέγας καί δέν εἶναι δυνατόν νά Τόν «στριμώξουμε» μέσα στή φθαρτή γήινη φύση μας καί στήν καθημερινή μικρότητά μας.

Ἔτσι, ἀντί νά πασχίζουμε νά «μικρύνουμε» κάθε τί ὁμορφο καί αἰώνιο γιά νά τό φέρουμε στά μέτρα μας, καλύτερα νά «ἀνοίξουμε» ἐμεῖς γιά νά συναντήσουμε τό ἄπειρο καί τό ἀκατάληπτο τοῦ Μόνου καί Αἰώνιου Θεοῦ μας.

N. B.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΗΚΕ ΣΤΑ ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΕΙΤΑΙ Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ
«ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.
ΕΝΑ ΘΕΜΑ ΤΑΜΠΟΥ»

Είσηγηση του Πρωτοπρεσβυτέρου π. Βασιλείου Έ. Βολουδάκη, η οποία προσφωνήθηκε από τον ίδιο στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, την Κυριακή 28 Σεπτεμβρίου 2008, δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Ένοριακή Εύλογία (έτος Ζ', Οκτώβριος 2008, άριθ. Φύλλου 76, σσ. 163-193), που είναι μηνιαία έκδοση του Ίερού Ναού του Αγίου Νικολάου Πευκακίων της Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Αυτή η είσηγηση, που τιτλοφορείται «Έκκλησία και Πολιτική στην Ελλάδα. Ένα θέμα ταμπού», φέρνει στο προσκήνιο, όπως φαίνεται και από τον τίτλο, ένα πολύ σημαντικό θέμα όσον αφορά τη σχέση της Έκκλησίας με την Πολιτική, ήτοι με τό Κράτος και γενικά με την Πολιτεία. Η επικαιρότητα του θέματος και η τεκμηριωμένη παρουσίασή του από τον πολυγραφότατο και λόγιο π. Βασίλειο Βολουδάκη, ο οποίος βιώνει την ήσυχαστική Παράδοση της Όρθόδοξης Έκκλησίας, προκάλεσαν μεγάλο ενδιαφέρον όχι μόνο στον ελληνόφωνο όρθόδοξο κόσμο, αλλά και στους άπανταχοϋ όρθόδοξους αδελφούς, ιδίως σε εκείνους που ζοϋν στις χωρες όπου μέχρι πρόσφατα κυβερνοϋσε τό άθεϊστικό κομμουνιστικό καθεστώς.

Γιά ευκολότερη πρόσβαση στα γεγονότα, τίς ιδέες και τά βιώματα που ο π. Βασίλειος εκφράζει στην είσηγησή του, θεωρήθηκε ότι θά προσέφερε μεγαλύτερο όφελος τό νά μεταφραστεί τό κείμενο στη ρουμανική γλώσσα. Με τή μετάφραση (**Biserica și politica în Grecia. Un subiect tabu**) άσχολήθηκε ο ελληνομαθής Ion Marian Croitoru και δημοσιεύθηκε στο περιοδικό **Annales Universitatis Valachiae** (anul VIII - 2009, σσ. 58-80) της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Valahia στο Târgoviște (νομό Dâmbovița), πλησίον στο Βουκουρέστι.

Μόλις κυκλοφορήθηκε τό συγκεκριμένο περιοδικό, η είσηγηση του π. Βασιλείου προκάλεσε έντονες συζητήσεις ως προς τό θέμα της σχέσεως μεταξύ Έκκλησίας και Κράτους, με όλα τά ζητήματα και τά προβλήματα που προκύπτουν από τή συμβίωση των δύο και τά όποια αντιμετωπίζονται σήμερα και από τούς Όρθόδοξους Ρουμάνους. Διαμέσου του κειμένου του π. Βασιλείου οι όμόδοξοι Ρουμάνοι ενισχύονται στο πώς πρέπει νά βιωθεϊ αυτή η σχέση σύμφωνα με τό πνεϋμα της Αγίας Γραφής και της Όρθόδοξης Θεολογίας και αυτό άποτελεϊ μεγάλη πνευματική ωφέλεια και σημαντική συμβολή του π. Βασιλείου όχι μόνο στην Έλληνική, αλλά και στη Ρουμανική κουλτούρα και θεολογική Γραμματεία.

Ion Marian Croitoru

Λέκτωρ στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Valahia

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Αιαβάζουμε από τήν είδησεογραφία:
«Μέ δεκαπέντε ψήφους υπέρ καί δύο κατά ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἀποφάνθηκε ὅτι ἡ παρουσία τοῦ σταυροῦ στίς σχολικές αἴθουσες τῆς Ἰταλίας δέν συνιστᾶ παραβίαση τοῦ δικαιώματος στήν ἐκπαίδευση.

Στήν ἀκροαματική διαδικασία, παρενέβησαν, ὡς τρίτοι, 33 μέλη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, οἱ μὴ κυβερνητικές ὀργανώσεις Ἑλληνικό Παρατηρητήριο τοῦ Ἑλσίνκι, Εὐρωπαϊκό Κέντρο τοῦ Νόμου καί τῆς Δικαιοσύνης, ἡ Διεθνῆς Επιτροπή Νομικῶν, ἡ Interights καί τό Παρατηρητήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καθώς καί οἱ κυβερνήσεις Ἀρμενίας, Βουλγαρίας, Κύπρου, Ρωσίας, Ἑλλάδας, Λιθουανίας, Μάλτας, Μονακό, Ρουμανίας καί Δημοκρατίας τοῦ Ἁγίου Μαρίνου.

Στό σκεπτικό τῆς ἀπόφασης διευκρινίζεται ὅτι ναί μὲν τά κράτη-μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἔχουν τήν ὑποχρέωση νά σέβονται, κατά τήν διάρκεια τῆς ἐκπαιδευτικῆς διαδικασίας, τίς θρησκευτικές καί φιλοσοφικές πεποιθήσεις τῶν γονέων ἀλλά, στήν προκειμένη περίπτωση, ἡ παρουσία τοῦ σταυροῦ στίς σχολικές αἴθουσες δέν ἀντιστρατεύεται τό δικαίωμα τῶν γονέων νά ἀνατρέφουν τά παιδιά τους, ἀνάλογα μέ τίς δικές τους θρησκευτικές καί φιλοσοφικές πεποιθήσεις.

Τό Δικαστήριο δέν ἀποδέχθηκε ὅτι ἡ παρουσία τοῦ σταυροῦ ἢ ἄλλων θρησκευτικῶν συμβόλων στίς σχολικές αἴθουσες συνιστοῦν ἐπιρροή στούς μαθητές, ἐνῶ διευκρίνισε ὅτι ἡ ἀπόφαση γιά τοποθέτηση θρησκευτικῶν συμβόλων στά σχολεῖα ἐναπόκειται στά κράτη-μέλη. Ἀποφάνθηκε, μάλιστα, ὅτι αὐτό δέν ἀποτελεῖ κάποια μορφή κατήχησης. Ἡ ἐπιτυχία αὐτή ὀφείλεται στήν Ἰταλία καί σέ ἄλλες Εὐρωπαϊκές χῶρες πού ἄσκησαν ἐφεση σέ ἀντίθετη ἀπόφαση τοῦ 2009». Αὐτά ἀπεφάσισε τό Δ.Α.Δ. Ὅμως:

Παραφωνία ἀντιχριστιανικότητος ἀκούσθηκε ἀπό τόν Δήμαρχο Ἀθηναίων **κ. Καμίνη**, ὁ ὁποῖος, ἀντίθετα ἀπό τό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο, ἀπαγόρευσε ἀπό τόν Ραδιοφωνικό του σταθμό ἀκόμη καί τόν χαιρετισμό «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ» γιά νά μήν προσβληθοῦν οἱ Μουσουλμάνοι! Τό ὅτι μᾶς προσβάλλει ἐμᾶς δέν τοῦ «καίγεται καρφί»!

Ἄς τά βλέπουν αὐτά οἱ Χριστιανοί ψηφοφόροι, πού κοιμοῦνται ἀκόμη γιατί, ἂν δέν ξυπνήσουν γρήγορα νά καταλάβουν τί γενίτσαρους ψηφίζουν, σέ λίγο στήν Ἑλλάδα θά διώκεται καί μέ διατάγματα ὁ Χριστιανισμός!

π. Β.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

Έν Μυτιλήνῃ τῇ 19-4-2011

Αἰδεσιμολογιώτατε,

Μέ ιδιαίτερη χαρά πληροφορηθήκαμε τό γεγονός τῆς ἔκδοσης τοῦ 100 τεύχους τοῦ ωραίου περιοδικοῦ σας “Ένοριακή Εὐλογία”, τό ὁποῖο πραγματικά ἀναπαύει καί ὠφελεῖ πνευματικά.

Σᾶς συχαίρουμε γιά τούς κόπους σας, προκειμένου νά ἐκδίδεται ἀνελλιπῶς καί εὐχόμεθα ὁ ζῆλος σας, τό ἀγωνιστικό φρόνημα καί ἡ ἀξιόλογη προσφορά στήν Ένορία σας καί τήν Έκκλησία μας νά αὐξάνουν καί νά ἐνισχύονται ἀδιαλείπτως ἀπό τή Χάρη τοῦ Κυρίου μας.

Καλή συνέχεια, λοιπόν, στό θαυμάσιο ἔντυπο καί τό ἔργο σας καί καλή Ἀνάστασι. Μετά ἑορτίων εὐχῶν καί ἀγάπης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ὁ Μυτιλήνης **ΙΑΚΩΒΟΣ**

Έν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Ἀπριλίου 2011

Ἄγιε Ἀδελφέ

Ἐπί τῇ κλητῇ καί ἀγία ἡμέρᾳ τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἀγάπῃ προάγομαι, ἵνα ὑποβάλω τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ Αἰδεσιμολογιότητι πασχαλίους εὐχάς, γηθοσύνως προσφθεγγόμενος Αὐτῇ τό ἡδύμολπον **Χριστός Ἀνέστη!** καί δεόμενος, ὅπως ὁ Νικητής τοῦ θανάτου ἀξιοῖ Αὐτήν, ἵνα ἐπί ἔτη πολλά, ἐν ὑγείᾳ καί ἄμφω καί εἰρήνῃ ἑορτάζουν τήν ἀγίαν ταύτην καί λαμπροφόρον ἡμέραν, κηρύσσειν Χριστόν Ἀναστάντα ἐν δυνάμει πολλῇ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, καί εὐχέσθαι ὑπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ Σύμπαντος κόσμου.

Δράπομαι τῆς εὐκαιρίας νά Σᾶς εὐχαριστήσω διά τήν τιμητικήν ἀποστολήν τοῦ ωραίου Περιοδικοῦ Σας μέ τόν ωραῖον τίτλον Ένοριακή Εὐ-Λογία. Βλέπω ὅτι εἶναι τό 106 τεῦχος, ἀλλά εἶμαι βέβαιος τώρα τό βλέπω διά πρώτην φοράν. Εἶναι πολύ ωραῖον καί εἰς ἐμφάνισιν καί εἰς περιεχόμενον. Εὐχομαι νά συνεχίζετε τόν καλόν Σας ἀγῶνα.

Ἐπί τούτοις ἐν ἀγάπῃ ἀσπαζόμενος Ὑμᾶς εὐχομαι εἰς τούς Οἰκείους, τούς Συναδέλφους καί Συνεργάτας Σας ὅτι, καλόν Ὑμᾶς καί διατελῶ

Μετά τῆς ἐν Κυρίῳ τιμῆς καί ἀγάπης
ὁ Βελεσίνου **Δαμασκνός**

Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Όμιλίες με σκοπό νά βοηθηθοῦμε στήν
πνευματική μας ζωή γίνονται στήν Ένορία μας:

- 🍷 Κάθε **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρωΐ, μετά τήν Θ. Λειτουργία, από τίς **11:30** ἕως τίς **1:30** τό μεσημέρι, στήν Πνευματική μας Έστία(ὁδός Μαυρομιχάλη 96),
μέ γενικό θέμα:

«Τό βιβλίό “Έξομολογήσεις” τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου:
Τά προβλήματα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου
“χθές καί σήμερα” τά αὐτά ».

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μέ τούς ἀκροατές.
Πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρατίθεται δωρεάν ἕνα μικρό πρόγευμα
πρός ἀναψυχήν τῶν προσερχομένων εὐθύς μετά τή Θ. Λειτουργία.

Στήν ἴδια Πνευματική **ΕΣΤΙΑ**, Μαυρομιχάλη **96**,
γίνονται κάθε **Τρίτη** :

- 🍷 Τά **ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ** μέ γενικό θέμα:
«Πόσο χριστιανική εἶναι ἡ “χριστιανική” Βιοηθική; », 6 - 7 μ.μ.

- 🍷 Η **ΣΧΟΛΗ ΣΥΖΥΓΩΝ & ΓΟΝΕΩΝ** ἀρχίζει ἀμέσως μετά, 7 - 8 μ.μ.
Υπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολουδάκης.

- 🍷 Κάθε **ΤΕΤΑΡΤΗ** ἀπόγευμα, στό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Νεκταρίου μετά τόν
Ἑσπερινό καί τήν Παράκληση οἱ ὁμιλίες ἔχουν γενικό θέμα: «**Θέματα ἀπό
τήν Παλαιά καί τήν Καινή Διαθήκη**».

Υπεύθυνος - Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

